

SLOVENSKI LIST

Naročnina: Za Ameriko in za celo leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50; Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

PERIODICO DE LA COLECTIVIDAD YUGOSLAVA

Dirección y Administración: Gral. César Díaz 1657, U. T. 59-3667 Bs. Aires

AÑO (Leto) VIII

BUENOS AIRES, 4. de Septiembre (Septembra) 1937 Núm. (Štev.) 35

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctva.

LIST IZHAJA OB SOBOTAH Rokopisi se ne vračajo

Bazovica

V ponedeljek bo sedem let, odkar so na Bazovici pri Trstu padli stiri izmed petero največjih mučenikov naše narodne manjšine na Primorskem: Fedro Bidovec, Zvonimir Miloš, Vekoslav Valenčič in Franjo Marušič. Padli so, zadeti od krogel fašističnega rabeljskega oddelka in napojili s svojo srčno krvjo ono ubogo in trpinčeno, a tako zelo vroče ljubljeno domačo zemljičo, na kateri živijo naši bratje, ki jim nemila usoda ni dala zadahati svobode kakor ostalim bratom na drugi strani krivične meje. Padli so v svoji najlepši mladeniški dobi, a padli so kakor zreli moštje, kakor junaki, ki vedo, da je njihova žrtev potrebna za sveto stvar: za nadaljevanje pravičnega boja za osvoboditev enega dela, in velikega dela, našega naroda, kateri noče živeti pod tujim gospodstvom, marveč hoče, in ima do tega tudi sveto pravico, biti na svoji zemlji, podedovani iz roda v rod, sam svoj gospodar.

In v tem pogledu žrtvovanje bazovških mučenikov ni bilo in nikoli ne bo brezuspešno. Ne spominjamo se jih samo na današnji dan in zaradi koledarja. Svojo mučeniško kri so vbrizgnili tudi v naše žile in se z njo misel manje obnavlja v nas brez prestanka. In nas ta spomin opominja: Če so oni žrtvovali svojo mlado in svežo kri, če so jo žrtvovali z nasmeškom na ustanicah in z mislijo na domovino, moramo tudi mi vsaj ohraniti zvestobo svojemu narodu; nikdar ni nikoli ne smemo pozabiti nanj, tudi če bi nas usoda, poglala še bolj daleč proč od krajev, kjer nam je tekla zibelka, nego nas je že. In prav posebno ne smemo pozabiti na oni del našega naroda, iz katerega so izšli Bidovec, Marušič, Valenčič in Miloš: na naš primorski narod, ki prinaša sedanjost s trdno vero v srce, da bo bodočnost pravična in svetla.

Pritisk, ki ga fašistični režim izvaja že dolga leta nad našimi primorskimi rojaki, je nekoliko odnehal, odkar je bil sklenjen beograjski sporazum. Taka poročila prejemamo iz naših krajev, a obenem tudi opozorila, da mnoge obljube, ki so bile tedaj dane, doslej še niso bile izpolnjene. Tako na primer glede podučevanja našega jezika. Morda je res, da ni mogoče vsega storiti kar čez noč in da bo končno le zasijalo nekoliko svetlobe na mračno Goriško, Tržaško, Istro in Notranjsko. Upati hočemo. A tudi pri tem, da beograjski sporazum ni bil mogoč preko naše narodne manjšine na Primorskem, imajo zaslugo bazovški mučeniki.

Večna jim bodi slava!

DROBNE VESTI

Ni zmerom res, da je nehvaležnost plačilo sveta: general Franco se je izkazal hvaležnega Italiji, Nemčiji in Portugalski, ki so mu pomagale in mu še pomagajo v boju zoper vladno vojsko, ter je v priznanje za dobljeno pomoč prekrstil največji park v Bilbau v "Park treh narodov" — zaščitnikov revolucionarne armade.

Haljeja Sejlasijska vabi Italijo

Mala antanta na strani velikih demokracij

VAŽNA KONFERENCA ZUNANJH MINISTROV ČEŠKOSLOVAŠKE, JUGOSLAVIJE IN RUMUNŠKE V SINAJI — RAZOČARANJE ONIH, KI SO NAPOVEDOVALI SKORAJŠNJO SMRT MALEGA SPORAZUMA

V Sinaji, na Romunskem, se je pretekli dne vršila konferenca zunanjih ministrov Male antante. Za to konferenco je vladalo, kakor za malokatero prej, izredno zanimanje ne samo v Evropi, marveč tudi izven nje. To zanimanje so ustvarile tendenciozne vesti, ki se iz nekaterih virov razglašajo, in ki govorijo o skorajšnjem razpadu zveze, ki že od leta 1919 družijo Češkoslovaško, Jugoslavijo in Rumunsko.

Kakor že večkrat prej, tako se je tudi takrat izkazalo, da so te vesti le izraz želja nekaterih zainteresiranih evropskih vlasti, ki jim je Mala antanta velika ovira pri njihovih prizadevanjih za politično in gospodarsko mešetarenje v Podonavju. Spet se je namreč izkazalo, da vezi, ki družijo države Male antante, še zmerom trdno držijo in da so pretvezna nesoglasja glede zunanje-političnih smernic Male antante le navidezna.

Prezgodnji pogrebi Malega sporazuma so zadnja leta spretno izrabljali razna znamenja, ki so se dala tolmačiti, vsaj pri površnem proučevanju, kot znaki notranjega razkrajanja zveze. Opozarjali so, na eni strani, na pakt Male antante, po katerem imajo Češkoslovaška, Jugoslavija in Rumunija voditi skupno zunanjo politiko, na drugi strani pa so s prstom kazali na dejstvo, da ima na pr. Češkoslovaška z Rusijo pogodbo, ki je tudi vojaškega značaja, dočim Jugoslavija sedanji režim v Rusiji sploh niti priznava še ni; opozarjali so na baje vidno naraščajoči nemški vpliv v Rumuniji in obenem na nemške osvojevalne načrte v pogledih Češkoslovaške; samovoljno so razlagali, da je Jugoslavija zaradi sporazuma z Italijo vstopila v tabor fašističnih držav, dočim da je Češkoslovaška zaradi svoje pogodbe z Rusijo, privezana na Moskvo in Pariz. Skratka — s svojimi razlagami so skušali dopovedati svetu, da je Mala antanta samo še na papirju, v prizadetih državah pa so skušali vplivati s tem na javno mnenje, ki naj bi končno le izgubilo svojo vero v trdnost in umestnost Malega sporazuma.

Na prvi pogled so se te stvari res mogle zdeti čudne. Če jih pa od bližnjega pogledamo, prav lahko spoznamo, da so neskladnosti le navidezne in da dokazujejo prav za prav baš nasprotno od onega, kar si razspet v Abesinijo, da bi tam vsaj na videz bil za kralja. Rimska vlada upa, da bi se na tak način pomirili Abesinci, ki povzročajo sedaj, in posebno v zadnjem času, velike preglavice italijanskim okupacijskim oblastem. Bivši neguš je novinarjem rekel, da se bo z Italijo pogajal le preko Društva narodov.

300.000 lir je poslal papež kot pomoč otrokom v Santanderju, ki so ga revolucionarci zasedli pred nedavnim.

ni neprijatelji Male antante s svojo United Press vred prizadevajo razlagati; dokazujejo namreč, da mimo složnega skupnega nastopanja v vseh vprašanih, ki se tičejo vseh treh držav obenem, je v okvirju Male antante vsaki izmed prizadetih držav obenem mogoče skrbeti, v sporazumu z ostalim članicama zveze, za svoje posebne interese, ki se ne tičejo vseh treh držav. Poleg trdne sloge v skupnih vprašanih, najdemo pri državah Male antante obenem tudi nenavadno složno razumevanje posebnih potreb vsake njene članice. In to je vsekako prej dokaz njene trdnosti, nego njene slabotosti.

Tako na pr., če pogledamo na odnošaje med Rusijo in državami Male antante: Dokler je bila predhilterjevska Nemčija v dobrih odnosih z Rusijo, Češkoslovaška ni čutila nobene potrebe, da bi navezala tesnejše stike z režimom, ki je obenem s svojimi diplomatskimi zastopniki in trgovinskimi komisariji pošiljal v tuje dežele tudi agente Kominterne; isto je veljalo, brez ozira na Nemčijo, tudi za Jugoslavijo, dočim med Rusijo in Rumunijo že zavoljo Besarabije ni moglo vladati najboljše razpoloženje. Vse tri države so se tedaj z lahkoto sporazumele za enotno politiko napram Rusiji: za indiferentnost; niso se udingale nobeni protiruski politiki, a tudi potrebe niso čutile nobene, da bi z njo navezale diplomatske stike.

S spremembo režima v Nemčiji in z nastopom Hitlerja, ki je v svoji knjigi "Mein Kampf" določil kot eno glavnih točk svojega programa združitve vseh evropskih Nemcev v eno državo, se je za Češkoslovaško, ki ima svoje tri milijone nemških državljanov v svojih mejah, položaj takoj spremenil: morala je iskati močnega zaveznika za slučaj, da bi jo močni nemški nasprotnik napadel. Sporazumno s Francijo je sklenila pogodbo z Rusijo, a sklenila jo je prav gotovo tudi s privoljenjem držav Male antante, kakor nas prepriča ne samo dejstvo, da se radi tega Mali sporazum ni razbil, marveč še bolj dejstvo, da je tudi Rumunška priznala Rusijo in — lahko rečemo — prav zaradi svoje zaveznišice Češkoslovaške izravnala svoje spore s sovjetsko državo. Zakaj? Ker bi edino preko rumunškega ozemlja mogle ruske čete na pomoč českoslovaški republiki, če bi jo Nemčija napadla. Za Jugoslavijo kot tako je ostal položaj, vključno spremembi režima v Nemčiji, nespremenjen; ni imela torej nobenega razloga, da spremeni svoje prejšnje zadržanje v pogledih sovjetske vlade.

Če dobro premislimo, vidimo da na bolj složnen način nego so storile, države Male antante nikakor niso mogle urediti vprašanja svojih odnosov do Rusije, ko se je za eno izmed njih pokazala nujna potreba, da sklene zvezo s to veliko državo. In koliko so baš radi tega pisarili o

pretveznem skorajšnjem razpadu Malega sporazuma, ki da se zaradi Rusije prav nič ni mogel... sporazumeti.

Tako tudi kar se tiče sporazuma z Italijo. Jugoslavija je bila edina izmed držav Male antante, ki je imela interes, da zaradi miru na Jadranu, ki ga je potrebna, zaradi svoje trgovine in zavoljo naše narodne manjšine uredi svoje odnošaje z Italijo na osnovi korektnega sosedstva, kakor so iz Rima ponujali. Nobenega razloga ni bilo, da bi kakšno posebno pogodbo sklenili tudi Čehoslovaki in Rumuni z Italijo. Razumljivo je in tudi uradno potrjeno, da je bil beograjski sporazum sklenjen v soglasju med vsemi tremi članicami Male antante. In koliko so spet baš zaradi beograjske pogodbe pisarili, da so v Pragi zelo v skrbeh, ker da se je Jugoslavija pustila privleči od takozvane osi Berlin-Rim ter da je torej nekako prestopila na stran Nemčije, t. j. na stran one države, pred katero se mora Češkoslovaška najbolj varovati!

S takšnim in podobnim zavijanjem so skušali slikati položaj tako, kakor so si želeli, da bi bil.

Pred jasnimi zaključki sedanje sinajske konference so to gospodje dobili mrzel obliv, ali pa se vsaj tako delajo in sicer s prikritim namenom, da bodo čez par tednov spet začeli govoriti o razpadanju Male antante. Konferenca je zanje, tako na glas priznavajo, pomenila veliko presenečenje: Mala antanta ni umrla, marveč je pokazala, da ima še prav mnogo življenjske moči v sebi. Uradni komuniké, ki je bil objavljen ob zaključku konference v Sinaji, to prav odločno naglašava, ko poudarja, da je med vsemi tremi državami najboljši sporazum in da ne čutijo nikake potrebe spreminjati pogodbo, ki že sedemnajst let dobro drži.

Fašistične in protifašistične sile niso zasejale v Malo antanto nikaškega razdora, marveč so vse tri države soglasno mnenja, da naj si vsaka država doma svoje stvari ureja, kakor sama najbolje ve, zna in more, v notranje zadeve tujih dežel naj se pa nikar ne vtiča. Zato Mala antanta obsoja intervenčijo v Španiji, ki jo zagovarjajo in izvajajo fašistične države. Pripravljena je sodelovati z vsemi državami, ki so dobre volje, prepričana je o potrebi Društva narodov in prav tako o potrebi spoštovanja mednarodnih dogovorov, katerim se priznava zvesta.

Sinajska konferenca ni pokazala samo, da Mala antanta še živi in bo živela, marveč je tudi pokazala, da stoji vse tri države, ki jo tvorijo, odločno za ona načela, ki jih zagovarjajo velike demokracije. To priznavajo redoma vsi nepristranski listi in neki buenosaireški večernik je celo zapisal, da pomeni sinajska konferenca za svetovno demokracijo veliko zmago, kakšne, že več let ni poznala.

Veliki in mali listi

Na naše uredništvo prihajajo, kakor je razumljivo, mnogi listi iz Jugoslavije: listi različnih političnih in verskih tendenc, glasla raznih strokovnih organizacij ter literarne, socialne, znanstvene in pedagoške revije.

Največji med njimi so politični dnevniki; največji po obsegu in moči, a ne vedno po vsebini. Hudo se večkrat med seboj napadajo, naravnost fanatični postanejo včasih v svojih bojih in, baš zaradi tega, prevečkrat tudi odbijajoči. In vendar so to največji naši listi...

Najbolj skromni pa so delavski listi, dasi se nam zdi vse, od socialistične pa do krščansko-socialne tendence, dobro pisane. Pravi pritlikavčki so, ki se kot tedniki izgublajo v kupih svojih mogočih konkurentov in žalostno pričajo, da delavec in kmet raje segata po političnih in drugih senzacijah ter sporih, ki jih prinašajo dnevniki, nego po onih glasilih, ki si prizadevajo zagovarjati interese in tolmačiti potrebe delavstva in kmeta.

Kar se revij tiče, smemo brez pretiravanja reči, da nam po svoji vsebini res delajo čast in so živ dokaz, da imamo v Jugoslaviji mnogo izobraženih ljudi in resnih delavcev. Škoda je le, da jih politični šarlatani prevečkrat popolnoma prevpijejo. Posledice političnega hujskanja in pretiravanja se potem kažejo v spopadih, v tem, da v nekem evharistični križ podrejo, včasih pa se še kaj hujšega zgodi, kakor takrat, ko je bil za časa Živkovičevega obiska v Ljubljani in Celju ubit katoliški akademik Dolinar.

Ko bi teh političnih strasti, ki jih partizansko dnevno časopisje podžiga, ne bilo, bi napredek, ki ga je v Jugoslaviji opazati na vseh poljih, bil še mnogo večji, vsej skupnosti v prid. Koliko dela je še na gospodarskem polju v vsej deželi!

Zelo visoko in na dobri podlagi stoji v Jugoslaviji združništvo. Škoda le, da je preveč lokalnega značaja. Tesneje bi moralo biti povezano in navezati bi moralo direktne stike s svetovnim trogom, da bi se osvobodilo prekupeev, v katerih žepe gre lep del dobička. Nekateri listi, ki zagovarjajo kapitalistične interese, pa baš to odsvetujejo, ker da je taka reč zelo riskantna. Takih vprašanj, ki čakajo boljše rešitve, je na kupe. Seveda ni za vse ne časa ne smisla in ga tudi ne bo, dokler bo javnost kazala zanimanje samo za pritlikave lokalne politične hujskarije. Pred nekaj tedni so kmetje dobili svojo zbornico, kjer bodo reševali svoja kmečka vprašanja. Zamisel je lepa in bo od nje naše poljedelstvo imelo koristi, če bodo kmetje dovolj uvidevni, složni in samozavestni ter se ne bodo pustili zapeljati od nobene stranke v politične vode.

V listih se zreali življenje narodov. Ko bodo tihi pritlikavi strokovni tedniki in revije začeli rasti in se bodo dnevniki, ki politiko prodajajo, začeli manjšati, bo to za Jugoslavijo dobro znamenje, ker nam bo v dokaz, da se je javnost začela bolj brigati za tiste stvari, od katerih more imeti narod korist in boljšo bodočnost.

Argentinske vesti

Jutri se bodo vršile predsedniške volitve

Jutri, v nedeljo, bodo v glavnem mestu republike in v vseh pokrajinah predsedniške volitve, za katere je bila propaganda v zadnjih tednih zelo živahna in, če pomislimo na celo vrsto kamijonov z hudo vpljivimi zvočniki, ki so priporočali tega ali onega kandidata — naravnost bučna.

Za oblast se bosta borili prav za prav le dve stranki, kakor je našim čitateljem znano, saj smo že večkrat pisali o tem: konservativci, ki sami sebe nazivajo nacionalne demokrati, in radikali; socialisti, tudi če bi ne bili razcepjeni, kakor so, in pa druge manjše stranke prihajajo v poštev le v toliko, v kolikor so se odločile, da bodo podprle kandidata enega ali drugega izmed zgoraj navedenih dveh taborov.

Nacionalni demokrati so trdno uverjeni, da bo zmaga njihova. Glede nekaterih provinc ne more biti o tem nobenega dvoma. Tako na primer ni mogoče dvomiti o izidu volitev v pokrajini Buenos Aires, kjer so preteklo nedeljo, ko so se ponekod vršile dopolnilne volitve za pokrajinski parlament, pokazali, kako... je treba voliti: javno, čeprav zakon predpisuje, naj bodo volitve tajne. Ker imajo oblast v rokah nacionalni demokrati in ker jo tudi krepko drže, so seveda nedeljske volitve izpadle nad vse ugodno za vladajočo stranko, ki je dobila takoreč vse glasove. Izid je zelo podoben kolosalnim "uspehom" raznih "plebiscitov" v Hitlerjevi Nemčiji ali pa v Mussolinijevi Italiji. Po zadnjih podatkih so konservativci dobili 47.859 glasov, socialisti pa, ki so nastopili prav za prav kot jedina opozicijska stranka, ker so se radikali vzdržali, so zbrali vsega 1.123 glasov za svoje liste...

Nedeljske volitve v buenosaireski pokrajini so bile take, da so socialisti začeli razmišljati, ali se sploh izplača iti jutri spet na volišča. In izgleda, da ne pojdejo, marveč da bodo zadnji hip koncentrirali vso svojo propagando v mestu Buenos Aires.

V Santa Fe, kjer ima vladni blok prav tako res aparat v svojih rokah, so napredni demokrati sklenili, da se zмага kakorkoli zagotovi Ortizu in Castillu. Buenosaireska in santeafska pokrajina sta najbolj obljudejni med argentinskimi in izid glasovanja bo močno vplival na sestavo skupščine, ki ima izbrati bodočega predsednika in podpredsednika republike.

Konservativcem pa je treba vse kako priznati, da so se vrgli na propagando z največjo vnemo in so takorekō preplavili vso deželo ne samo z letaki vseh vrst, marveč tudi z govorniki. V enem samem dnevu je na primer nastopilo v glavnem mestu republike več sto govornikov na 133 shodih, ki so se vršili istočasno v raznih mestnih okrajih. V petek je vladni blok imel v Luna Parku zaključno zborovanje, katerega se je udeležila ogromna množica ljudi.

Po tem, ker je bilo doslej videti in slišati, nimajo radikali preveč izgledov, da bi v nedeljo izvojevali zmago. Vkljub temu pa so se lotili dela z izredno vnemo. Njihova kandidata sta parkrat prepotovala notranost dežele in tudi v Buenos Airesu je stranka skušala kar najboljše tekmovali s konservativci, da si ji to vselej ni bilo mogoče v zadostni meri, ker pač ni razpolagala

s tako izdatnimi gmetnimi sredstvi. Radikali so svoje zaključno zborovanje opravili v sredo, prav tako v Luna Parku in ob nič manjši udeležbi.

Upajo najboljše in nekateri izmed bolj hudih njihovih propagandistov so celo naglasili ob raznih prilikah da si bo ljudstvo, če bo treba, znalo tudi samo zagotoviti pravične volitve. V zvezi s temi namigovanji je nekoliko razburil buenosairesko policijo upokojeni general Molina, ki je izjavil, da pojde z Alvarezjem, naj se zgodi karkoli. Policija mu je radi tega določila tako izdatno število varuhov, da je moral gospod general sam do policijskega načelnika s prošnjo, naj nikar ne bodo tako v skrbeh za njegovo osebo...

Torej: jutri bodo volitve in Argentina bo z njimi dobila novega predsednika. Kot kronisti, ki imamo dolžnost, da obveščamo čitatele o vseh dogodkih, kateri jih utegnejo zanimati, smo zgoraj obrazložili, kakšen je položaj na predvečer predsedniških volitev. Kot izseljenci, ki se v notranje zadeve velike republike ne vmešavamo, želimo prav iskreno, naj Argentinci dobro izberejo moža, ki bo imel za bodočih šest let velik vpliv na razvoj dežele, v kateri živimo.

STRANKARSKA NESTRPNOST.

V Clodomiri, pokr. Santiago del Estero, so se spopadli pristaši bivšega guvernerja Castra in takozvani "unificirani radikali", ko so poslednje imenovani imeli pretekli nedeljo veliko volilno zborovanje. V spopadu je bil poslanec Casagrande ubit in policijski častnik Ricardo Lamas težko ranjen.

Ranjen in pozneje aretiran je bil tudi "castrovec" Metardo Juárez, ki je vodil napadalec.

v vsako izseljensko hišo "Slovenski list"

NEVARNOST V RIU NEGRO MINILA

Radi prehitrega tavanja snega v gorovju se je nabralo v dolini Ria Negra preveč vode in obstajala je resna nevarnost, da bo nastala huda poplava. Zadnja poročila pa zagotavljajo, da so si ljudje sedaj odahnili, ker je voda začela vpadati in se ni več bati nobene hujske nesreče. Poplave, v kolikor so bile v nekaterih krajih, niso naredile hude škode.

NAPAD NA TISKARNO

V Villi Guillermini so neznanci tekotom preteklega tedna kar dvakrat napadli tiskarno, v kateri se tiska list "Martin Fierro", ter uničili ves sestavek, ko je imel baš iti v stroj.

GENERAL AZAN JE ODPOTOVAL

Francoski general Azan, ki se je mudil več časa v Argentini, kjer je imel razna predavanja iz svoje stroke, se je v sredo, na parniku Mendoza odpeljal spet v svojo domovino.

HRIPA V LA RIOJA

V La Rioji se je hripa začela tako močno širiti med prebivalstvom, da so oblasti bile prisiljene zapreti vse šole do 6. septembra. Tudi v več drugih krajih so radi iste bolezni prekinili šolski pouk.

KAJ PA BOLNIŠNICE?

Mestna intendantsca je predložila mestnemu svetu načrt za razne nove naprave ob "Balnearju"; ustvarilo naj bi se umetno peščeno nabrežje, s čemer naj bi se razširilo sedanje kopališče, in zgradil naj bi se nekak "vodni teater", kjer naj bi na mesto igralcev voda nganjala svoje "špase" — seveda s pomočjo posebnih strojev. Vsa ta reč bi stala občino okrog 4 milijone pesov, pa so se nekateri listi vprašali, ali bi ne bilo bolj primerno, ko bi ta

denar šel za kakšne druge potrebe; in našli so jih celo vrsto; razširjenje cest, postavitve novih parkov itd. Če ni že kdo drugi tega storil, bi pa mi radi še vprašali: Kaj pa bolnišnice, ki so prenatrpane tako, da ponekod bolniki celo po hodnikih spijo?

ŽALOSTEN DOGODEK

V San Martinu de Tabacal, v Salto, v sladkornem mlinu Estela, je prišlo do spora med 250 delavci in njihovimi predstojniki. Delavci so baje celo gospodarja ugrabili, radi česar je vodstvo mlina poklicalo policijo na pomoč. Delavci pa so policijo napadli s kamenjem in tako je prišlo do streljanja, katerega posledice so bile tragične: trije delavci so obležali mrtvi, šest jih je bilo težko ranjenih in hude rane je dobil tudi policijski narednik Alberto Atosbery. Ko se je bitka končala, so delavci pobegnili v govorje. Oblasti so poslale za njimi dva kamijona policajev, oboroženih s puškami, adnja poročila pravijo, da jih je umrlo še pet.

ŠKRLATINA NA PARNIKU

Na francoskem parniku "Lipari", ki vzdržuje promet med Havreom in Buenos Airesom, je izbruhnila škrlatina. Bolnike so na ladji sami izolirali ter nato oddali v bolnišnico Muñiz.

NESREČA PRI DELU

Ko so delavci podirali v pone-deljek zid neke hiše v okraju Maipú, se je ta iznenada zrušil ter ih štirinast pokopal. Reševalci so ozkopali tri težko in 7 lažje ranjenih, štiri delavce pa je ubilo. Imenujejo se: Alberto Navarra, Vicente Balun, Alberto Díaz in Anselmo Buegana.

ŽRTVE NEVIHTE

Nevihtha "sv. Rose", ki je razsajala v torek, je v tako imenovanem Campo Candelas, nekoliko pred desetimi uro izvečer, zrušila hišo, v kateri je živel Domingo de Bochetino s svojo ženo in štirim otroci. Ko so spali se je cela stena zrušila nanje, ter ubila mater, enega sina in eno hčerko; mož in ostala dva njegova otroka pa so zadobili težke poškodbe.

POLICAJ USTRELIL HIŠNICO

Menda ga ni hišnega gospodarja in tudi hišnika ne, ki bi ne prav križem gledal najemnika, če zaostane s plačevanjem najemnine. In tudi če j enajemnik policaj, kakor je bil Manuel Bellagamba, stanujoč v ul. Pierez 225, ni nič na boljšem. Bellagamba je bil zaostal dva meseca, pa je radi tega hišnica Margarita Alvarez grenila življenje njegovi ženi. Med družino in hišnico so nastali napeti odnosi, ki se niso prav nič izboljšali, ko je Bellagamba končno poravnal svoj dolg. Hišnica je le naprej in naprej zbadala ter je vsako priliko uporabljala to. In v nedeljo, ko je prišel mož domov, se je žena spet pritožila, da jo je hišnica nadlegovala. Mož je šel k Alvarezovi, a ga je ta tako sprejela, da mu je zavrela kri. Skočil je v svojo sobo, vzela službeni revolver ter sprožil v hišnico sedem strel, da je takoj obležala mrtva. Policaja so zaprli.

POIZVEDOVANJE KR. POSLANISTVA

Charcas 1705 — Bs. Aires

Mehtel Ana iz Beočina, srez Ilok, Dunavska banovina. V Argentino je prišla pred kakimi petimi leti. Njen zadnji naslov je bil: San José 363, Bs. Aires, kjer je živela s svojim možem in enim otrokom.

Metzger Nikola iz Srp. Miletica, Zadnje časa je živel v Olavarriji FCS.

Humberger Josipina iz Pakraca, Savska banovina. Njen zadnji znan naslov je bil: Pino 2851, Bs. Aires.

Mayer Martin iz Srp. Miletica. Zadnji njegov znan naslov je bil: Sarmiento 534, Avelaneda F.C.S.

Pavić Stjepan iz Splita, ki je dospel v Argentino pred kakimi 7 leti. Njegov zadnji znan naslov je bil: Fac. Quiroga 1415 — Dock Sud.

Nadalje se iščejo tudi naslednji izseljenci iz občine Crveni Bok, Savska banovina, ki so tudi prišli v Argentino pred kakimi 7 leti: Popović Sava, Gladišić Ilija, Popović Ljuban in Pralica Mladen.

Končno pa še: Marton Dragutin iz Osijeka, Holbik Ivan iz Sente, Nikolac Stjepan iz Pline, Bulić Marko iz Tugara in Abadžić Stojadin iz Perovca.

Če bi pa kdo naših rojakov vedel za naslov od katerega zgoraj imenovanih izseljencev, je naprošen, da ga sporoči poslaništvu.

Franki Jerka iz Kastava, rojena 1884. leta. Doselil se je v Argentino 1912. leta. Zadnji njegov naslov je bil: San Lorenzo (Conesa) Río Negro.

Tonkovič Anton od Antona iz Mlini Župe pri Dubrovniku. Prispel je v Argentino 1926. leta. Omenjeni se je zadnjokrat javil iz postaje Hunter FCCGBA.

.. Djapić Josip iz sela Bačevac, občina Gradina. Njegov zadnji naslov je bil: arc. sr. Miloš Ivančević, Preste, R. Sáenz Peña — Chaco.

Mate Vekić iz Poljica, občina Vrgorac.

Če bi pa morebiti kdo naših rojakov vedel za naslov od katerih teh imenovanih je tudi vladno naprošen, da javi na poslaništvu.

Dalje prosi naše poslaništvo, da bi se mu sporočilo, če je komu kaj znano o jugoslovanskem državljanu Branku Pušetiću, doma iz Osijeka, ki je 30. novembra 1935. leta v reki Lujan utonil. — Dalje o izseljencu Martinu Matkoviću, sinu Ivana in Ane roj. Vrvišar, doma iz Radovice v metliškem srezu, ki ga je vlak, 30. avgusta 1936. leta povozil blizu postaje Monasterio pri Chascomusu, ko je spal ob progi. Važno je sporočiti, če je pokojni zapustil kako imovino, da se to realizira ter pošlje njegovi družini.

BANCO GERMANICO

DE LA AMERICA DEL SUR

L. N. ALEM 150

BUENOS AIRES

LADIJSKE VOZNE LISTKE, bodisi pozitivne ali odhodne, za Jugoslavijo in Italijo, kupujte samó pri BANCO GERMANICO. Izrabite priliko sedaj ko se je cena znatno znižala.

DENARNA NAKAZILA za v Jugoslavijo, Italijo in vse ostale dele sveta, izvršujete samó potom BANCO GERMANICO.

STEVILNO URADNIŠTVO VAŠE NARODNOSTI Vam je v jamstvo, da bodede pri BANCO GERMANICO najboljše posluženi.

Obiščite nas in prepričali se boste!

Uradne ure: ob delavnikih od 8 1/2 zjutraj do 7. zvečer, ob sobotah od 8 1/2 do 12 1/2.

Vesti iz organizacij

IZ BRAZILJE

SLOVENSKI ŠOLSKI POUK V SAN PAULU

Pred kratkim je šolski odbor SKD. Ornus razdal med slovenske priseljenke tukaj in je še posebej objavil v Slovenskem Listu okrožnico, potom katere je orisal pomen in potrebo slovskega šolskega pouka za naše male.

Gori omenjena okrožnica je bila sprejeta z velikim navdušenjem od strani naših priseljencev, kar nam je dalo povod, da smo takoj sklicali šolsko zborovanje, ki se je vršilo dne 8. avgusta, z namenom, da nekaj ukrenemo z ozirom na narodno izgubljačo se slovensko mladino v Brazilu.

Tega zborovanja se je bila vdeležila velika večina slovenskih staršev s svojimi otroki. Ob tej priliki in do danes se je vpisalo za slovenski pouk trideset otrok.

Na gori omenjenem zborovanju se je med drugim sklenilo, da se začne za enkrat z nedeljskim poukom in s katerim smo začeli dne 20. avgusta. V nadalje pa se bo vršil pouk vsako nedeljo od trete do pete ure pop.

Mesto učiteljice je prav rade volje sprejela gospa Pepca Kadunc, soproga inž. Antona Kadunca. Za plačilo ne zahteva nič drugega kot dober uspeh v prvi brazdi trde šolske ledine v San Paulu. Nadomestoval pa jo bo z enakimi pogoji gospodična Angela Copic. Obema požrtvovalnima učiteljicama se na tem mestu v imenu slovske naselbine v Sao Paulu najiskreneje zahvaljujemo.

Slovenski starši v S. Paulu! Zavedati se morate, da v razmerah katerih živimo, ne morete zahtevati od učiteljice, četudi v njih učno sposobnost nihče ne dvomi, da bodo takoj dosegle velik uspeh. In tudi od šolskega odbora ni mogoče pričakovati čudežev. Pač pa bomo vsi skupaj, če boste tudi starši napravili napram svojemu otroku svojo dolžnost, dosegli več kot si morda mislimo in upamo. V tem pogledu je predvsem nujno potrebno, da starši skrbijo, da njih otroci redno obiskujejo slovske tečaje, da mu ne samo pomagajo doma pri pouku, temveč da mu tudi pomagajo naloge razumeti. Potrebno je zategadelj, da se z otrokom redno občeje samo v slovenskem jeziku, saj portugalsčino si bo itak bolje drugače naučil. Ako se bo navedeno vpoštevalo, uspeh gotovo ne bo izostal.

Oni starši, ki niste dobili šolskega povabila, naj nam oprostite, ker se to ni zgodilo namenoma. Zato vam tem potom pozivamo da ako želite vpisati vašega otroka v slovensko šolo, lahko to napravite v društveni sobi Rua Quintino Bocayuva 76, II. nadstropje, soba 8, vsako nedeljo od 2 do 6 ure pop.

Solski odbor SKD. Ornus.

VELIKA PRIREDITEV JUGOSL. IZSELJ. ZAŠČITE

Spored velike prireditve Jugoslovanske izseljenske zaščite, ki se bo vršila 18. t. m. v ulici Rodriguez Peña 361 pod pokroviteljstvom gospe Niče Cankarjeve in s sodelovanjem vseh jugoslovanskih društev v korist brezposelnih izseljencev, bomo objavili v prihodnjih številkih našega lista.

Že sedaj opozarjamo cenj. rojake na važnost te prireditve, ki ima kot glavni namen pomagati našim potom Jugosl. Izseljenske Zaščite, potrebnim izseljencem potom Jug. Izseljenske Zaščite.

DOMAČA PRIREDITEV V TABORU

V nedeljo, 12. septembra popoldne, priredi Tabor v društvenih prostorih ul. Paz Soldán 4924 domačo zabavo s sporedom, ki bo obsegal igro, več pevskih točk, deklamacije itd. Začetek ob 4.30 popoldne. Vabljeni so vsi člani in prijatelji društva.

PRIREDITEV G.P.D. V DEVOTU

Vkljub malo čmerikavemu vremenu sem se v nedeljo popoldne podal po Lope de Vega navzdol proti prostorom G.P.D.S., ker sem čital v Slov. listu, da bodo vprizorili "Tri Sestre", lepo trodejanko vzeto iz življenja naših starih gruntarjev. Začel je vzpred z nekaj dobro podanimi pesmi za kar je tudi zbor žel zasluženo pohvalo od strani občinstva.

Sledila je deklamacija "Slovenska sem", katero je dovršeno podalo malo dekletce.

Nato je sledila igra, katera je bila nad vse pričakovanje dobro podana zlasti še, ako pomislimo, da je večina igralcev šele prvokrat nastopila na odru.

Majdi je vloga stare tete izvrstno pristojala in podala jo je prav dobro. Oče se je vživel v svojo vlogo, kakor more le dober igralec. Mati in Špela sta tudi želi vseobčno pohvalo, tudi France in Anton sta svoji vlogi častno rešila in ne manj Ančka in Jera. Berač je tudi pokazal pristni tip našega premetene "petlarja". Med odmori pa je dobro igral orkester.

Scenarija je bila zelo lepa za mali oder, le žal, da je bil od spredaj premalo razsvetljen.

Udeležba je bila zadovljiva. Videlo se je malo obrazov naše inteligence. Dobro bi bilo po mojem mnenju, ako bi se kaj več poznimali in znali ceniti trud tega še tako mladega društva, katero, čeprav še v povojih, lahko pokaže sad svojega truda, nudeč svojim članom ne samo moralno, ampak tudi materialno oporo, za kar gre zahvala podjetnosti odbora in seveda ne manj požrtvovalnosti članov, ki znajo iz malega nekaj velikega narediti, kar je lahko v čast in ponos ne samo njim, ampak celokupni naši slovenski, oziroma jugoslovanski naselbini v Argentini.

Vipavski.

SPD. SE PRIPRAVLJA ZA PRIH. PRIREDITEV

Slovensko prosvetno društvo se temeljito pripravlja za prihodno prireditev, in homo pravočasno poročali kdaj se bo vršila. To pot bo dalo na oder prekrasno dramo "MORJE", ki se odigrava v Trstu. Toliko na znanje za enkrat.

NEDELJSKI KUBIKOV KONCERT

Kot je bilo napovedano, se je vršil preteklo nedeljo Kubikov koncert, ki je bil dobro obiskan posebno od strani Slovincem.

Če govorimo s tehničnega stališa, je bilo petje prvovrstno, ne pa tako po kvalitati glasov, ki so samo nekateri res dobri. Priznati je treba, da je posebno moški zbor dobro uglasen, medtem ko je pri mešanem zboru večkrat prišlo do občutne neuglasenosti, posebno pa je bilo to slišati pri odlomku iz opere Karmen.

Sokol Kraljevine Jugoslavije

VABI

na

SVEČANO AKADEMIJO

ki se bo vršila v soboto, 11. sept. 1937 ob 9 zvečer, v dvorani ulice Londres 1265 na Dock Sudu.

Vsaka pesem posebej je bila burno aplavdirana, tri pesmi in sicer "Colnarji na Volgi", "Kam" in "Plava Donava" pa je moral zbor ponoviti.

Ljubitelji lepega petja so imeli v needljo lep duševni vžitek kot si ga dandanes ni lahko in ob vsaki priliki privoščiti.

J. K.

KNJIŽNICA S.P.D. I.

- 604. Morski Vrag (Jack London)
- 605. Hadži Ahil. (Iv. Minčov Vazov)
- 606. Venec slov. povesti (A. Gabršček)
- 607. Čudežno oko (Damir Feigel)
- 608. Hojka Nedonošen (K.M.C. Chod.)
- 609. Tri povesti (Oton Zupanič)
- 610. Slike iz Prirode (Nande Vrhnjakov)
- 611. Dora se drami (Slavko Slavec)
- 612. Zlata sreca (Alojz Gradnik)
- 613. Sanguis Martyrum (I. Rejec)
- 614. Kovač in njegov sin (J. M. Vdovič)
- 615. Oče bodi volja tvoja (Ivan Pregelj)
- 616. Mali ljudje (Milan Pugač)
- 617. Četrtek (G. K. Chesterton)
- 618. Zeleni Kader (Ivan Zorec)
- 619. Gospodična Irma (Fr. Bevk)
- 620. Rudi (Tone Seliškar)
- 621. Ob tihih večerih (Ks. Meško)
- 622. Tiho življenje (J. Lavrenčič)
- 623. Tiho življenje (J. Lavrenčič)
- 624. Ljubezen in sovraštvo (Domen)
- 625. Otok Zakladov (R. L. Stevenson)
- 626. Gozdarjev sin (Fr. S. Finžgar)
- 627. Vatomika (Janez Pučelj)
- 628. Ilijada (Homer - Andrej Kragelj)
- 629. Misijonski Roman (Marica Sparhake)
- 630. Misijonski Roman (Marica Sparhake)

DOMAČE VESTI

V BOLNIŠNICI SE NAHAJA

Že več časa se nahaja v bolnišnici Rivadavia ga. Gabrijela Liden, kjer je pričakovala prvorojenca, ki pa je na porodu umrl in je bila vsled tega mlada mati v zelo težkem stanju, vendar je upati, da bo kmalu okrevala, kar iskreno želimo.

ZAHVALA

Kot je že v zadnji št. Slov. lista bilo javljeno, da je preminul Josip Komel, se na tem mestu najlepše zahvaljujem vsem rojakom, ki so pokojnemu v skrajni stiski pomagali. Posebno se zahvaljujem Slov. Prosv. društvu, ki je prispevalo 40.— za pogrebne njegove stroške.

Ker pokojni ni imel nikoga svojih, sem imel veliko sitnosti in stroškov, da smo ga vsaj dostojno pokopali. Poleg pogrebnih stroškov sem moral plačati zdravniškega oglednika, da je ugotovil vzrok smrti in še razne druge pristojbine, ki so v zvezi s tem, tako da se je nabralo vseh stroškov \$ 174.—.

Pokojni je bil doma iz ugledne družine v Gorici, ki ima v lasti znano kavarno "Centrala".

Zahvaljujem se tudi Josipu Rjavcu, ki je daroval krasen venec.

Še enkrat najlepša hvala Prosvetnemu društvu, ki je poleg že omenjenega tudi poskrbelo, da sem pravočasno zvedel za smrt sorodnika moje žene in sem tako zamogel ukreniti vse potrebno, da bosta vsaj njegova žena in heer vedeli za njegov grob, če bosta še kedaj prišli v Argentino.

Josip Ferligoj.

IZ VILLE DEVOTO

Zopet nam je nepričakovana smrt ugrabila mlado mater iz naših vrst. Dne 30. avgusta smo spremili k zadnjemu počitku na pokopališču v Flores, Olgo Lozar, ženo Antona Hariča. Stanovala je v Villi Lugano, v ul. Corales št. 6570. Rojena je bila na Goriškem v Vrtovinu št. 92. Pokojnica zapušča tukaj žalostnega moža, dva mladoletna otroka, brata Jankota in več sorodnikov.

Naj ji bo lahka tuja zemlja! Preostali pa naše sožalje!

STORKLJA

Dne 31. avgusta je obiskala štorclja Franca Čotarja ter njegovo ženo Zoro; prinesla jima je srčkano punčko. Čestitamo!

NAJDENO

Na nedeljski prireditvi GPDS. v Villi Devoto je našel 14-letni Leander Birsa denarnico z manjšo svoto, ki jo je izročil odboru in jo lahko prizadei v društvu dvigne v soboto ali nedeljo popoldne.

Vsa pohvala in priznanje poštenosti pa gre mlademu dečku, ki je s tem lepo dokazal, da je pošten slovenski fant, kar lahko vzame vsak za vzgled, čeprav je v splošnem med Slovincem poštenost še vedno globoko vkoreninjena.

KDOR BI RAD NAROČIL

kako knjgo: strokovno, zabavno ali pa abecednik ali kako drugo knjigo za svoje otroke iz Ljubljane, lahko to stori v Slovenskem prosvetnem društvu. Ceniki na razpolago. Denar je treba nakazati naprej. Čas za prijavo do 5. septembra.

S potrjim srecem naznanjamo, da je preminula naša draga hčerka

RASTICA KANDUS

v nežni mladosti stara komaj 14 let, doma iz Vrtovina na Vipavskem.

Pogreb se je vršil v ponedeljek dne 30. avgusta na pokopališču na Avellanedi, v velikem številu sorodnikov, prijateljev in znancev.

Naj ji bo lahka tuja zemlja!

Sv. Maša se bo brala 26. septembra na Avellanedi.

ZALUJOČI OSTALI

Starši: Anton in Jožefa. Brata Zvonko in Žarko. Tete, strici in ostali sorodniki.

Bs Aires - Avellaneda, dne 30. avgusta 1937.

ZOBOZDRAVNIKA

Dra. Samoilović de Falicov in Dr. Feliks Falicov

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure

DONATO ALVAREZ 2181

U. T. 59 - 1723

SAMO ZA VAS

smo napravili to krasno reorganizacijo, nad katero se divijo tisoči naših klientov

GOTOVOST — HITROST — NIZKE CENE

nudijo Vam:

- NAŠE DENARNE POŠILJKE
- NAŠA HRANILNICA
- NAŠA PRODAJA LADIJSKIH LISTKOV
- NAŠE RAZPOŠILJANJE IZSELJENIŠKE POŠTE

AKO STE VI ZADOVOLJNI

se mi veselimo, ker smo resnični Vaši prijatelji in smo zidali NAŠO NOVO PALAČO ravno radi Vaše udobnosti ko nas obiščete, da Vas postrežemo kakor zaslužite kot velik prijatelj naše banke.

Prijazno Vas vabimo

OBISČITE NAS — V VAŠO KORIST — DA VIDITE KAKO STREŽEMO

SLOVENSKI ODDELEK

BANCO HOLANDES UNIDO

SUCURSAL BUENOS AIRES

PODRUŽNICA
Corrientes 1900

CENTRALA:
Bm. Mitre 234

Slovinci doma in po svetu

TRŽAŠKA POKRAJINA V ŠTEVILKAH

Statistični urad je objavil v svojem 34 zvezku izvleček iz ljudskega štetja 21. aprila 1936 za Trst in tržaško pokrajino.

Tržaška pokrajina obsega 30 občin in statistični podatki so objavljeni na 13 različnih tabelah z istotolikimi različnimi podatki, (gostota, družine, hiše itd.) Seveda ni nikjer omenjene razlike v narodnosti. Podatki se nanašajo tudi na zadnja ljudska štetja in to iz let 1869, 1910, 1921, 1931 in 1936. Od ljudskega štetja l. 1931 pa do 1936 je prisotno 357.142 to je za 2,5 posto, bivačove prebivalstvo porastlo od 348.494 na prebivalstvo pa od 350.220 na 351.595, t. j. za 0,4 posto. V Vzh. Afriki in drugih italijanskih kolonijah se nahaja 3.465 oseb, od teh je 2.609 iz Trsta z všteti 16 ženskami (v kolonijah so torej samo moški!) in 856 ter ena žena iz provinc. V inozemstvu je bilo 987 oseb od tega 864 iz Trsta in 123 iz provinc. Od prirastka 8.648 oseb gre na račun prirastka rojenih nad umrli 4.655 in na račun imigracije (to je priseljevanja tako imenovanih "regnicolov") pa 3.993.

V TRSTU REKRUTIRAJO VOJAKE ZA ŠPANIJO

Trst, julija 1937. (Agis.) — Zadnji rekruti, ki so bili vpoklicani so bili v Trstu razdeljeni in odbrani v dve skupini. Ena skupina je v običajnih uniformah vabila in paradirala po mestu, druga skupina pa je dobila posebne uniforme in kape, in je ostala strogo izolirana v vojašnicah. Sprva so mislili ljudje, da bodo poslani v italijanske kolonije, toda po uniformah so spoznali, da to ne drži. Kmalu se je pojavila misel, da so namenjeni ti rekruti za Španijo. Res so po nekaj mesecih izgubili in do sedaj domačini od njih niso prejeli glasu, kar bi če bi šli bodisi v notranjost Italije, ali pa v italijanske kolonije. Zato so tembolj prepričani, da so bili poslani v Španijo.

ALBERT IZPUŠČEN IZ PREISKOVALNEGA ZAPORA

Trst, julija 1937. (Agis.) — Prispela je vest, da so italijanske oblasti izpustile iz zapore 27-letnega Alberta Kurinčiča.

Ako hočete piti dobro vino in poceni obrnite se do mene, ki ga dostavim tudi na dom.

FRANC KURINČIČ

GARAY 3912, Bs. Aires

KROJAČNICA

MOZETIČ

Nudi cenj. rojakom veliko izbero vsakovrstnega blaga za zimске obleke in površnice, kakor tudi perila in vseh drugih moških potrebščin. Prepričajte se!

Sebastian Mozetič

5019 OSORIO 5025
BUENOS AIRES
(PATERNAL)

berta Sulčiča, kamnoseka, po rodu iz Sv. Križa pri Trstu. Imenovani je pred leti pribežal preko Francije v Jugoslavijo. Šel je z doma da bi našel zasluzka. Iz Jugoslavije je šel dalje proti jugu, kjer pa so ga grške oblasti prijele in predale italijanskim. Tu je bil skoro eno leto v preiskovalnem zaporu izrednega sodišča. Ker mu niso mogli ničesar dokazati, je bil pred nekaj meseci izpuščen in poslan na odslužitev vojaškega roka v Sardinijo.

POPISI SUMLJIVIH

Trst, 30. julija 1937. — V Trstu in sosednih krajih sestavljajo oblasti seznam vseh sumljivih, seveda predvsem Slovencev in Hrvatov, ki naj bi se meseca julija preventivno za več dni zaprl. Za tiste dni namreč pričakujejo v Trstu Mussolinija. Tedaj bodo spustili v morje novo oklopnačoč "Vittorio Veneto" in za to priliki da je duče prijavil svoj obisk. To je tem bolj verjetno, ker so že razne ustanove in društva prejela ukaz, da naj si preskrbijo italijanske trobojnice za vsa okna svojih sedežev.

Ladjo so že davno splovili v morje, a Mussolinija pa le ni bilo v Trst.

—V imeniku, ki so jih prinesli italijanski listi o padlih v Španiji sta omenjena Furlan Vit in Gregori (Gregorič?) Ludvik.

—V Grgarju so po dolgem času aretirali Ivana Doljaka, znanega tatun, ki je obdolžen, da je okradel cerkev v Sempasu in naredil 6.000 lir škode. Na vesti ima še mnogo drugih tatvin.

—NA 1 leto zapore n 2.000 denarne kazni je bil obsojen 70-letni Josip Uršič iz Črnič, ker je kradel napisne tablice z vojaških grobov.

—Možetič Viljem iz Mirna je dobil teške poškodbe pri avtomobilski nesreči.

—V Podbrežju pri Sezani se je zgodil strašen umor. Ko se je vračal 50-letni Ivan Benčina s sezanskega sejma, kjer je prodal za okrog 5.000 lir živine, proti domu, so ga napadli neznani roparji in ga ubili. Domneva se, da so bili dobro informirani o Benčinovem denarju, katerega pa je Benčina izročil svoji hčerki, tako da so morali morilen zadovoljiti samo s 300 lirami. Karabimerci so uvedli strogo preizkavo.

—V Fužinah pri Ajdovščini je zgorela hiša posestnice Vovk Mariji ki trpi okrog 10.000 lir škode. Gospodarsko poslopje je zgorelo Alojziju Bratini iz Ajdovščine. Pri tem so uničeni vsi shranjeni pridelki.

—V Fužinah pri Ajdovščini je u-tonil 59-letni Fran Šapla.

—Težje je bil ranjen 45-letni Josip Medved iz Divače, ko se je peljal z vozom proti Trstu. Zaradi avtomobilov so se volji splašali in prevrnili voz in voznika.

NOVA TOVARNA ZA ALUMINIJ

V Lozovu pri Sibeniku je bila slovesno otvorjena tovarna za aluminij.

S postavitvijo te tvornice je Jugoslavija uvršena v vrsto maloštevilnih proizvajalcev te kovine na svetu. Vaznost aluminija kot industrijske surovine postaja z vsakim dnem večja, zlasti v industriji, ki dela za državno obrambo. V naši državi obstojajo vsi pogoji za tako ponembne industrije. Poleg vodnih sil in poceni električne energije razpolagamo z ogromnimi skladi bauxita, glavne surovine za proizvodnjo aluminija. Naši skladi bauxita so cenjeni na več kot 100 milijonov ton. Doslej je samo podjetje v Mostah pri Ljubljani izkoriščalo bauxit za proizvodnjo aluminijevega oksida. Aluminijev oksid in bauxit se izvažala zlasti v Nemčijo. S pričetkom dela v tovarni aluminija v Lozovu bomo sedaj del bauxita in aluminijevega oksida, ki smo ga doslej izvažali, sami predelovali v surovi aluminij. Tako se bo naša država s proizvodnjem surovega aluminija znebila odvisnosti od inozemstva v preskrbovanju s to kovino. Že od prvega leta bo tovarna aluminija proizvajala 100 do 1000 ton surovega aluminija. Če se upošteva, da je po vojni znašal naš uvoz aluminija in aluminijskih izdelkov največ 236 ton na leto, je jasno, da bomo razpolagali z velikimi količinami te kovine za izvoz.

Pogoji za plasiranje aluminija so bili poslednjega leta zelo povoljni, ter je bila proizvodnja znatno manjša kakor pa povpraševanje. Tako je leta 1936. proizvodnja aluminija na svetu znašala okoli 300 tisoč ton, poraba pa se eni na okoli 340.000 ton. Veliko število podjetij na svetu, ki pridelujejo aluminij, je vključeno v mednarodnem kartelu aluminija s sedežem v Baslu. Naša tovarnica aluminija ki ima srednjo kapaciteto, ni v tem kartelu; ter se bo na domačem in izozemskem trgu pojavljala s svojimi proizvodi kot neodvisno podjetje. Ob priliki podjetitve koncesije tvornici aluminija je bila v tisku izražena bojazen, da bo mednarodni kartel odkupil tudi to koncesijo in preprečil proizvodnjo aluminija pri nas. Ta bojazen je neosnovana. Olajšave tej tvornici Zveze strojnikov Kr. Jugoslavije.

so vezane na sedanje njene lastnike, in sicer za dobo 15 let. Samo jugoslovanski državljani morejo biti delničarji družbe "Aluminijev d. d." ter se more prenos delnic na druge jugoslovanske državljane izvršiti edinole po odobritvi ministristva za trgovino in industrijo. Carinske in davčne olajšave tej tvornici so upravičene, če se upošteva, da je to prvo zasebno narodno podjetje, ki proizvaja aluminij, namenjen v glavnem za izvoz.

ZUNANJA TRGOVINA Z NEKLI-RINSKIMI DRŽAVAMI

Priobčili smo že podatke o naši zunanji trgovini, iz katerih je razvidno znatno povečanje našega izvoza v prvem polletju 1937. Če primerjamo naš izvoz v klirinške države z izvozom v neklirinške države, potem vidimo, da se je izvoz v neklirinške države nasproti l. 1936 povečal v znatnejši meri kot pa ostali izvoz.

Zunanja trgovina z neklirinškimi državami je bila v primeri z l. 1936 v milj. din sledeča:

	1936	1937
Izvoz	326,2	603,9
Uvoz	640,0	638,8

Naša zunanja trgovina z neklirinškimi državami je bila v prvem polletju lanskega leta pasivna za 313,8 milij. din, letos pa je pasivnost znatno manjša, znašala 35 milij. din. Izvoz v države, s katerimi nimamo kliringa, je letos za 90% večji kot leta 1936, uvoz iz teh držav pa ni narastel, ampak je celo nekoliko padel.

Narastel je predvsem izvoz v sledeče države: v Anglijo za 89,5 milij., v Holando za 47,6 milij. in na Dansko za 36 mili. Gornji podatki kažejo, da je naši trgovinski politiki uspelo preorientiranje izvoza v neklirinške države, ki plačajo z devizami. Seveda je razlog te spremembe tudi v izboljšanju konjunktura, a del tega razvoja pa so brez dvoma povzročili ukrepi, ki jih je naša država podvzela s kontrolo uvoza.

DELA VSTVO TPD ZAHTEVA ZVISA NJE PLAČ

V soboto, 24. julija se je vršila v Trbovljah po Delavski zbornici sklicana konferenca zastopnikov vseh treh delavskih strokovnih organizacij, v katerih je organizirano rudarsko delavstvo (Jugoslovanska strokovna zveza, Narodno-strokovna zveza, Zveza rudarjev Jugoslavije), II. skupine rudarske zadruge ter je neosnovana. Olajšave tej tvornici Zveze strojnikov Kr. Jugoslavije.

iniciativa za sklicanje konferencc je prišla iz vrst rudarjev samih, ki so na sestankih in sejah svojih strokovnih organizacij in II. skupine razmotrivali o vedno težjem položaju, v katerega je prišlo vse delavstvo; posebno pa še rudarji vsled naraščanje draginje v splošnem, zlasti pa porasta cen najvažnejših življenskih potrebščin od sklenitve sedaj veljavne kolektivne pogodbe dalje. Na konferenci se je ugotovilo, da je položaj rudarjev kljub trenotno večji zaposlitvi težji od položaja ostalih industrijskih delavcev, ker mora rudar poravnati dolgove, v katere je brez lastne krivde zabredel v dobi brezplačnih dopustov. Te obyeze na eni strani, na drugi pa dejstvo, da je draginja toliko porasla, da mora delati rudar 4 dni mesečno za to, da krije vsled draginje povečane izdatke, imajo za posledico nevdržno stanje rudarskih družin, za katere je od-pomoč nujno potrebna.

Polnoštevilo obiskana konferenca, katere so se udeležili tudi krajevni zaupniki in odposlanci iz Zagorja, Trbovelj, Hrastnika, Hudejame, Kočevja in Rajhenburga, je potekla v popolni enodušnosti in soglasnosti. Po referatih načelnika II. skupine, ki je predsedoval konferenci ter predstavnikov vseh treh strokovnih zvez, so bile soglasno sprejete sledeče zahteve:

S posebnim dodatkom k sedaj veljavni kolektivni pogodbi od 31. 8. 1936 naj se:

- a) povečani draginji odgovarjajoče zvišajo prejemki delavstva.
- b) definitivno revidira akordne postavke, kar že itak predvideva 6 kolektivne pogodbe, kar pa do-slej ni bilo izvedeno.
- c) sporazumno izdelajo potrebna tolmačenja nejasnih, odnosno dvoum-nih določb obstoječe kolektivne pogodbe.

Konferenca je končno sklenila predložiti Trboveljski premogokopni družbi v rešitev vsa še nerešena lokalna vprašanja (zidanje stano-vanjjskih hiš, postavitve Kopalnic, ureditev razsvetljave in slično) na podlagi predlogov podružnic strokovnih organizacij in II. skupine iz posameznih krajev.

Poseben akcijski odbor, sestavljen iz predstavnikov prizadetih strokovnih zvez in II. skupine bo v okviru sprejetih sklepov izdelal spomenice in stopil v stik s pred-stavniki Trboveljske premogokopne družbe, da se ta pereča vprašanja čim-prej ugodno rešijo.

IZKUŠENA BABICA
ANA CHRPOVA
Diplomirana v Pragi in v Buenos Airesu z mnogo letno prakso v bolnici Rawson
Vsem slovenskim materam vedno na razpolago in za malo plačo
ENTRE RIOS 621
U. T. 38 Mayo 8182

LADIJSKE VOZNE LISTKE

za vse parobrodna družbe pri nas dobite po najnižji ceni.

Kabino

za gotovino vsakemu potniku brezplačno.

Vpoklicne karte po zelo znižanih cenah

CA. CENTRAL EUROPEA
469 SAN MARTIN 469

Velika moderna krojačnica
HERMINIO BIDINOST
Ex cortador de el Jokey
Če hočeš biti brezhibno in elegantno oblečen, prepričaj se sam.
AV. SAN MARTIN 1544
Buenos Aires

DALMACIJA POGRESA LETO VIŠČARJEV.

Poročila iz Dalmacije trdijo, da je letošnja sezona za tujski promet zelo slaba. Medtem ko je bilo v tem času ostala leta skoraj vsa obala polna letoviščarjev, je zdaj mnogo mest skoraj praznih. Na Rabu n. pr. je tako malo gostov, da govorijo kar a praznem Rabu, ki pa je bil vsa leta najbolje obiskan kraj. Zakaj to, odkod ta padee gostov? Čehi so se nam v precejšnjem številu izneverili. To baje zaradi padea njih valute. Letovanje v svetovno znanih domačih toplicah je zanje cenejše kakor Dalmacija. Mnogo tujcev pa je iz Dalmacije izvabila Italija. Odkar imamo "italijansko-jugoslovansko" bratstvo, odhaja mnogo Jugoslovancev na izlete v Italijo. Ker pa Italija zna sprejemati in streči tujcem, je letošnje poletje zvalo v Italijo baje več tisoč Jugoslovancev. Mesta so tam lepša, morje je lepše, ljudje postrežljivi, cena je ugodna, reklama iznajdljiva — pa je Italija zvalila mnogo tujcev, ki so bili doslej zvesti našemu Jadranu. — Da je Čehov letos mnogo manj k nam, bo vzrok najbrže tudi politično vedenje Jugoslavije, zaradi katerega nas precejšen del češkega tiska napada. Naše prijateljstvo z Italijo in Nemčijo nam na Češkem pač ne bo pridobilo niti ohranilo dobrega prijateljstva.

SMRT ZARADI "POTUNKANJA"

Marbor, 27. juli. — Grda navada med kopalci je "potunkanje" soko palea pod vodo. Večkrat se konča to s smrtjo, če dotični slučajno ne zna dobro plavati, kakor kaže naslednji žalostni primer iz Ruperč. V Pesnici se je kopala na Lipuševem travniku v Ruperčah pri Sv. Marjeti ob Pesnici mladina. Med kopalci sta bila tudi 14 letni Feliks Lipušek ter 15 letni Mavrič Miroslav. Pesnica je na dotičnem mestu globoka do tri metre, pa si Lipušek, ki ni znal plavati, ni upal dalje od brega v vodo. Mavrič, ki je videl, kako se Lipušek boji vode, ga je naglo prijel za ramena ter ga potegnil za seboj v globino, kjer ga je potopil v vodo. Mavrič je razigrano splaval k bregu, češ, "pošteno sem ga po-

tunkal". toda kmalu se je prestrašil, ko je videl, da se Lipušek bori s smrtjo. Skušal ga je rešiti z vejo, katero mu je molil nad vodo, toda Lipušek ni imel več toliko moči, da bi se oprijel, ter je izgini pod gladino. Šele pozeje so odrasli spravili vtopljenca iz globokega tolmuna na breg. Mavrič je iz strahu pred posledicami pobegnul ter ga doslej še nišo mogli najti.

STRASNE NEVIHTE V SLOVENIJI

Skoro iz vseh krajev Jugoslavije prihajajo poročila o hudih nalivih in toči, ki so prejšnji mesec napravili, posebno v Sloveniji, na Dolenjskem ogromno škodo. Poglejmo kaj in koliko je uničila toča samo v novomeškem okraju, glede katere škoda je okrajno načelstvo v Novem mestu dosedaj od vseh prizadetih občin zbralo podatke o povzročeni škodi v okraju. Škoda, vsaj približno namreč, se ne more še točno preccniti, vendar pa je ugotovljeno, da so poleg 756 ha koruze, 405 ha ovsa, 139 ha prosa, 500 ha ajde, 673 ha vinogradov — po toči uničeni tudi vsi ostali poljski sadeži, in sicer 547 ha krompirja, 1017 ha detelje, 9.62 ha fižola, 11.75 ha zelene koruze, 120 ha pese, 223 ha korenja, 37.65 ha zelja ter vsi vmesni sadeži in vse strniščne detelje. Ogromna je tudi škoda na sadnem drevju, podrtih je nad 15 kozolecev, pobitih ogromno število šip in nad pol milijona strešne opeke. Deloma uničenih ali celo zelo poškodovanih je nad 60.000 jabolenih, nad 20.000 hruškovih, nad 18.000 češpljevih in veliko število črešnjevih dreves, breskev in marelic. Uničeno je nad 6300 ý jabolk, 980 ý hrušk, 527 ý češpelj, 44.5 ý breskev, 1192 ý orehov, ne všteti še tisočkrat od 11.800 dreves v občini Smihel-Stopiče. Pričakovati je, da bo znašala detajlna ocena škode nad 10.000.000 dinarjev. Dolžina pobite

KADAR ISČETE SLUŽBE obrnite se na rojakinjo BERTO CERNIČ DORREGO 1583, — Bs. Aires 54 — 3588

proge znaša približno 47,5 km2 ali 21.375 ha. To je dosedaj največji obseg katastrofe po toči v eni nevihti in v tukajšnjem okraju, kar pomniho najstarejši ljudje.

Banska uprava v Ljubljani je v sredo, 28. julia, poslala v novomeški okraj komisijo, katero vodi uradnik kmetijskega oddelka ing. Simončič. Ta komisija ima nalogo, da se na licu mesta prepriča o obsegu in višini napravljene škode in tudi s svoje strani čimprej predloži svoje poročilo. Župani vseh prizadetih občin gredo seveda komisiji na roke, da v najkrajšem času to delo dokonča, da bo banovina lahko čimprej s primernimi ukrepi priskočila na pomoč. Član banskega sveta G. Weble je v četrtek v odsotnosti gospoda bana podbanu dr. Majčiču osebno poročal o obsegu in višini povzročene škode. Gospod podban je izjavil, da bo banovina takoj po sprejemu vseh uradnih podatkov, kar pričakuje v par dneh, podvela potrebne korake v pomoč prizadetemu prebivalstvu.

SODBA RADI PRIHOVSKIH DOGODKOV

V petek 30. julija je bila po 2-dnevni obravnavi v Celju razglašena razsodba proti 21 pristašem JNS, ki so bili obtoženi napada na ljubljanske akademike v prihovskih klanec pri Konjicah, kjer je bil do smrti zaboden akademik Rudolf Dolinar.

Oproščeni so bili: Milan Orožen, jurist in sin celjskega odvetnika dr. Milan Gorišek, sin odvetnika pri Šentlenuhartu v Slovenskih goricah, dalje vsi tisti obtoženi iz Šentlenuharta, katere je tisti dan v svojem avtomobilu vozil Milan Gorišek mlajši. Ti so: Ivan Beigott, Korošec Mirko, Kranjc Mirko, Neuwirth Feliks.

Obsojeni so bili: delavec Dugina Viktor na 3 leta robije in tri leta izgube državljskih pravic, ker je zabodel Dolinarja. Upravnik mario-borskega "Večernika Jutra" Slavko Reja, ki je pohod proti Prihovi vodil in organiziral, je bil obsojen na 5 mesecev zapora. Sodišče pa mu je dalo 3 mesece odloga za nastop kazni. Anton Paravan je bil obsojen na 4 mesece zapora, pa je tudi nje-

mu za nekaj časa odložena kazen. Pogojno pa so bili obsojeni na 4 mesece zapora: Brajkovič Slavko, Bunc Josip, Klanjšček Mirko, Rana Mirko, Stancar Drago in Urbančič Ludvik, Kodrič Franc. Silič Ivan je dobil 3 mesece in pol, Markez Vinko pa 5 mesecev zapora.

Ker so bili vsi zadnji obsojeni le pogojno, onim dvema pa je nastop kazni odložen za nekaj časa, je po obsodbi ostal v zaporih edino le Dugina Viktor.

JANKO VODOPIVEC UMRL

Pretekli mesec so v lepi vipavski vasi Kamnje položili k večnemu počitku daleč naokrog znanega nadučitelja v. p. g. Janka Vodopiveca, znanega vipavskega čebelarja. Maršičko se bo ob čitanju teh vrst spomnil na že priletnega, a kot kmetijska grča zdravega moža, ki je še s sedmimi križi na hrbtu opravil vsa svoja številna pota na — kolesu, ki ga je takorekoč stalno spremljalo. Dolgo pot iz Kamne v Ljubljano je v svojem življenju nešteto krat prevozil, tako še pred nekaj leti. Zadnje čase pa se je mnogo vozil z motorjem, čemur so se mnogi, ki so vedeli za njegova leta, še bolj čudili.

Pokojni Janko Vodopivec je izvrševal svojo naporno učiteljsko službo polnih 46 let. Po začetnem učitelstvu v Brancii pri Rihemberku, v Konjskem v goriških Brdih in v Plaveh v Soški dolini, je še kot mlad učitelj prišel v Kamnje na Vipavskem, kjer je ostal do svoje smrti. Tu si je uredil svoj dom, tu se je v prostem času posvetil gospodarski

vzgoji svojih Kamenjcev, med katerimi ni deloval le kot učitelj njih najmlajših, temveč kot vsestranski vzgojitelj vseh občinov. Užival je ugled razsodnega človeka, ki je s stoterimi nasveti znal koristiti domačinom, ti pa so se v mnogih zadevah obračali nanj kot na strokovnjaka.

Pokojni Vodopivec si je pridobil velike zasluge zlasti za pospeševanje domačih sadjereje, v vinorodni okolici, v kateri je živel, pa se je še prav posebej trudil za dvig vinogradništva, trtojeje in umnega kletarstva. S svojim znanjem in svojimi bogatimi izkušnjami je imel pаметen nasvet za vsakega, ki se je nanj obrnil. Postregel pa mu ni le z nasvetom, saj je bil tudi drugače mož odprtega srca. Če ni imel drugega pri hiši, kozarec pristnega domačega medu je bilo gotovo na mizi. . . Kot spreten čebelar je bil v prvih vrstah goriške čebelarске organizacije, kjer se je uveljavil s svojimi velikimi izkušnjami in teoretičnim znanjem. Za svoje zasluge na tem polju ga je odlikovala tudi italijanska vlada.

Kako zelo je bil pokojni Vodopivec priljubljen v kraju svojega učiteljevanja, je najbolj zgovorno pokazala njegova zadnja pot, ko so ga prišli spremit k večnemu počitku ljudje od blizu in daleč. Poslovilne besede mu je spregovoril domači župnik g. Černigoj. Pokojni zaptušča tudi v Argentini mnogo svojih učencev, ki se ga s hvaležnostjo spominjajo. Naj mu bo lahka vipavska zemlja!

MODERNO ZDRAVILIŠČE V VSAKEM SLUČAJU. Ko čutite, da vam zdravje ni v rodu. Našli boste v tem zdravilišču specializirane zdravnike in najmodernejše zdravniške naprave. Upravitelj naš rojak dr. K. VELJANOVIĆ sprejemamo bolnike v popolno oskrbo in sicer po jako zmernih cenah. . . Izvršujemo tudi operacije . . . Poseben oddelek za vse ženske bolezni in kozmetiko. TALCAHUANO 1060 Ordinira vsak dan od 5. do 8. ure

FAVSTA

"To pomeni, da se pripravljate na smrt", je ponovila Hugeta. "Pardallan, dovolite mi, da umrem z vami. Kako me morete nagovarjati, naj se skrrijem v klet ter poslušam bojni hrup in zmagovalno vriskanje vaših sovražnikov? Ali res mislite, da bi mirno čakala konca? Če je taka vaša misel, Pardallan, tedaj me niste nikoli razumeli. Znajste, da nimam več česa iskati na tem svetu, ako poginete vi. . . Vem, vem, da vam ne morem biti nič, akoravno ste vi meni vse. Vem, da bi žalila vašo pokojno gospo in smešila sebe, če bi rekla, da vas ljubim. A mislite si, da sem vam sestra, ki nima nikogar razen vas; ali ja, da sem vam mati. Ta beseda me dela staro, jeltje. . . a saj tudi res nisem več mladenka. . . Mati, da! . . ."

brj krčmaricj očetove in svoje dolgo-ve. . . Uboga Hugeta! Za vso vdano in vzvišeno ljubezen, ki si mi jo izkazala, zahtevaš samo pravico, da ne umreš od žalosti Tega ti žal ne morem obljubiti, zakaj volkovi, ki tulijo pred hišo, hočejo mojo smrt Lahko pa te očuvam strahote, da bi morala gledati, kako me trgajo na kose. . . Ako ne boš videla moje smrti, se morda vendarle utolažiš!"

Živel! Živel naš Henrik! Svetil!" In res je bil Guise. Obdan z bogatim spremstvom, se je pravkar ustavlil pred gostilno "Visokost". mu je javil Malneville, "vse je pripravljeno. Ali naj masko čimo? . . ."

In mahnil z roko. Kakor bi trenil, so vojniki obkolili Pardallana. Šele ko so ga obdali z vseh strani, je Guise izpregovoril: "Predate se, gospod! Pa so trdili o vas, da ste neukrotni in nepremagljivi kakor kaj vem kdo! . . . Predate se! . . . Bogme, nekam smešni smo s svojimi lokstoreli in arkebuzirji. . . ko bi za-dočtal en sam birič! . . ."

"Zdaj je na meni, da te otmem! . . ." XLIV. Rodbinski svēt. Guise je odrinil proti svojemu dvorceu. Divje vzklikanje ga je pozdravljalo vso pot. Vojvoda je čutil, da se izraža v vzhiceni ljubezni tega naroda zgolj sovraštvo do drugih ljudi. Spominjaje se Pardallanovih besed je zamisljeno dvignil glavo proti nebu, kakor bi ga vpraševal, ali ni že čas za novo krvavo daritev.

Slovenska zemlja v Buenos Airesu

Aj, Padre Esloveno! Glejte no, kaj je prinesla pošta!

Pa res, kaj bi bilo? Zanimiv zavojček. Kot da bo v nem kakšna čaša. Kako zdravilo, kdo ve kaj?... Edino kar je pošiljka povedala, je bilo. Ljubljana 2, oddano 1. avgusta priporočeno, z namko 30 Din. Moj naslov in ničesar več!

Atención! Bomba je! je menil šaljivo tovariš. Nevarno!

Zares me je imelo, kake tajnosti bi vtegnil vsebovati tisti zavojček. Nedotaknjem je prehodil vso dolgo pot, nobeno radovedno oko se ni drsnilo pogledati v skrivnost. Ne-poškodovan je bil voščeni pečat.

Previdno sem odmotaval.

Lesena posodica, s tesno prijenim pokrovčkom, stružena in bročene barve, kakor gruda zemlje iz brazde vrezane v slovenskih tleh.

Vsi so radovalno oprezovali, kaj vtegne biti znotraj. Odprem.

Listka sta mi razrešila skrivnost: na enem: belo, modro, rdeče slovenska narodna barva; na drugem: modro, belo, rdeče-jugoslovanska državna barva. Na obeh listkih pa besede: slovenska zemlja.

Začuden so gledali prisotni, gledali in gledali, pa nič videli. Ona dva listka pač, toda, kaj sta jim povedala!

Iz posodice pa je bistro gledala mala vrečica, zavezana z vrvice v slovenski narodni barvi...

Nič nisem odgovarjal na vpra-

šanja. Kar umaknil sem se. Čudno, sem si mislil. Toliko sil je na delu, da bi pripravile človeka do tega, da bi zatajil samega sebe in bi ostal nič drugega, kakor stroj in žival, — mašina, ki naj poganja napredek in kup mesa, ki naj streže svojim čutnim željam in potrebam...

Tule v tej posodici pa najdem peščico prahu, morda pobranega na ljubljanski ulici. Prahú, ki sem ga nekoč z nevoljo otepal iz svoje suknje in drgnil iz umazanih čevljev... tedaj ko smo zabavljali čez "blatno Ljubljano", ki je zatajila svoj pridevek, da je "bela"...

Da vrečica zemlje, ki ni nič! Kaj bo neki! Nekaj gramov komaj... in tukaj v tej deželi, ki ima tako velikanske planjave brezkončnega plodnega polja, z debelo plastjo zemlje, kjer plug ne more zadeti v skalo... Zares, čutil sem, da sinovom te dežele in te domovine ni nič in prav nič tisto, kar je vsebovala posodica in vendar je meni... sree je vse glasneje vdarjalo in toplo mi je postalo. Vstavilo se mi je v vse drugo delo in kdo ve kod so te kale moje misli, ki so zbežale daleč, daleč tja čez morje in pustile moje telesno bitje kakor zgubljeno v daljni, daljni tujini...

Da, da. Če je človek res le kup mesa in kosti, kakšno vrednost, kak smisel more imeti peščica prsti iz slovenskih tal? Saj niti ne vem, katera roka je zemljo pobrala, kje je

rastel hrast, kdo je stružil posodico, kdo šival vrečico, kdo potegnil s čopičem slovensko barvo na listek, kdo je pošiljko oddal... In vendar mi stoji sedaj na mizi, kot ljub spomin, kot dragocen okrasek, kot pozdrav, ki ga mi je poslala vsa domovina...

Bo rekel kdo: to so sentimentalnosti za pesnike.

Da, za pesnike so te sentimentalnosti. Pa so tudi za druge in za vse. Zakaj iz tiste zemlje in iz tistih tal, kjer smo prvič gledali božji dan, kjer smo poslušali prelepo petje zvonov, koder smo trudno po brazdi stopajoč sejali v upanju in veselo vezali snope, kjer smo živeli ure brezskrbne mladosti, pa tudi trudnega deda. Če je samo za pesnike, potem smo pesniki pač vsi, vsi vredni otroci naše domovine, zakaj vsi ljubimo našo pesem.

Če tudi brezdomci na tuji zemlji, če tudi vemo, da naša ljuba domovina trpi, pa je vseeno ne moremo in ne smemo pozabiti, kakor vreden otrok svoje matere nikoli ne pozabiti.

Žal je tudi takih otrok slovenske matere, ki so svoji materi le svoje "telo ukradli", a njenega duha in njenega srea si niso usvojili. Kot kruhoborci so šli v tujino, z rokami samo in nogami za delo in z usti in telesom za užitek... In kakor oni brez srea po svetu hodijo, tako jih tujina, dežela brezdomcev, brezsrčno in brezdušno sprejema. Pozablja, da sramujoč se svoje domovine in naroda svojega, dajejo pravico mogočnikom, da ravnajo z njimi bolj brezsrčno kot s tovrstnim živincem, zakaj človek katerega domovina ni nič, kateremu je pesem in vera in beseda le nebstven okrasek... tudi nima več pravice, da v njem kdo človeka spoštuje. Brezdomstvo in brezboštvo sta dve osnovni napaki modernega človeštva. In prav v službi najhujšega materijalizma, ki je v gospodstvu vedno kapitalizem, stojijo tisti, kateri označajo internacionalizem, s katerimi se lastnemu narodu izneverjajo.

Prava modrost je tista, ki ljubi in čuva svoje, tuje pa spoštuje. Nič-vreden pa je vsak, kogar je svojega naroda sram. In nič vredni smo tudi mi Slovenci, če smo tako malo zvesti otroci svoje slovenske matere, da nimamo ljubezni do naših stvari.

CERKVENI VESTNIK

5. sept. maša na Svavedri ob 10.30. Molitve na Paternalu.
12. sept. maša na Paternalu na Av. Del Campo ob 10 uri. Proslave jugoslov. narodnega praznika rojstnega dne kralja Petra. Vdelež se zastopstva vseh naših organizacij in g. minister.
Molitve tudi na Paternalu.
8. sept. je god Marijinega rojstva (mali Šmaren) Praznik ni zapovedan.

Hladnik Janez.

Vsakega vrednega Slovenca zadeva je slovenska sola. Prav v tem je treba, da vsak po svoji najboljši volji pokaže, da se svoje dolžnosti zaveda, da doprinese kar more, da jo podpre.

6. septembra slavi domovina svoj narodni praznik, god svojega kralja. Mi tu v tujini se bomo tudi pridružili domovinski ljubezni rojakov tam daleč.

V nedeljo 12. sept. ob 10 uri bo naša cerkvena slovesnost v kapeli na Paternalu (Av. del Campo 1653) katere se vdelež vsa društva in uradno v uniformi tudi g. minister dr. Cankar.

Zapel bo pa moški zbor, tako da ne bomo samo mi dali domovini dokaz svoje ljubezni, temveč nam bo tudi ona dala svoj dar — prelepo pesem...

Hladnik Janez.

EXPRESO "GORIZIA"

FRANC LOJK
Calle VILLAROEI 1476
U. T. 54 Darwin 5172 in 2094

Fotografija "LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji.

NOVOPOROČENI! Najboljši in najtrajnejši spomin je lep in dobro izdelana povečana slika, ki vam jo napravi fotografija "LA MODERNA". Posebne cene z velikim popustom z ozirom na številno slovensko klientelo.
Poštne slike od \$ 5.- dalje ducat. Obiščete nas lahko vsak dan od osmih zvečer, tudi ob sobotah. — Ne pozabiti!

S. Saslavsky
Av. SAN MARTIN 2579
Telefon: 59-0522 Bs. Aires

Ako hočete biti zdravljeni od odgovornega zdravnika

zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMSKIH NAČINIH

Krone in kožne bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Srečija: leti za pljučne, srčne, živ reumatične bolezni

ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9. do 12 in od 15 do 21.

GOVORI SE SLOVENSKO

CAJF CANGALLO 1542

Agencija PUTNIK

SAN MARTIN 345/1
BUENOS AIRES
U. T. 31 - 8759

Samo pri nas dobite najceneje ladijske listke
Prodaja listkov za Jugoslavijo, Italijo in vse druge dežele. Vsakemu potniku preskrbimo kabino in druge ugodnosti. Preskrbimo popolnoma brezplačno tudi vse potrebne dokumente.

Ako rabite kake dokumente, prevode ali pravno zaščito

AGENCIJO "PUTNIK"
Lastnik: Anton Kolungja

binet, Maineville in Bussi-Leclerc, njegova milostnica, sta mu sledila za petami.

"Kje pa je Maurevert?" je vprašal vojvoda "Ne vidim ga."

"Visokost", je odvrnil Maineville, "Maurevert je šel v svoj hram in je zaprl duri, da se v Bogu pripravi na osvečo."

"Aha, on in Pardaillan sta bila velika sovražnika. Lahko si mislim, da je zadovoljen."

"Leclerc in jaz", je nadaljeval Maineville, "se gotovo lahko pohvaliva, da imava tega prekletega skitača na muhi. A z Maurevertovo mržnjo se najina ne more primerjati. Videl sem ga, Visokost, ko je stopil babač iz gostilne in se je sam predal vojnikom. Maurevert me je zgrabil za roko, da bi bil najrajši zavpil, in mi je rekel: 'Vidiš, to je najlepši trenutek mojega življenja'. Nato je prebledel kakor smrt. Baš toliko, da se ni onesvestil od radosti... Ko so odveli Pardaillana, je skočil s konja; in ko sem ga vprašal, kam gre, mi je pokazal letnika in jo je molče ubral za stražarji."

"Da", se je oglasil Bussi-Leclerc, "hotel se je uveriti. Kakor da Bastilja ni zanesljiva ljubica!"

"Posebno odkar si ti njen skrbnik!" je rekel vojvoda Guiski. "Nu, gospoda, pustimo Maureverta in pomenimo se o naših ligarjih. Treba je, da se nekako odločimo..."

"Da, dragi brat", mu je pritrdil osoren glas, "čas je, da se odločimo."

"Ludvik!" je vzkliknil Henrik Guiski, zagledavši prišleca, ki je izrekel te besede.

"In Karel!" je dejal drugi došlec, ki je tisti mah stopil v sobo, puhaje kakor vol.

"Pa uboga Katarina!" je rekel žen-

ski glas, poln laskave porednosti.

"In tvoja mati, Henrik!" je dodal, drugi ženski glas, ki se je zdel težak od mrke resnobe.

Vojvoda Guiski je mignil z roko. Maineville in Bussi-Leclerc sta se poslovlila z globokim naklonom in sta zaprla vrata za seboj...

"Bodite mi dobro došli", je izpregovoril vojvoda, ko so ostali sami. "Drago mi je, da vas vidim okoli sebe v tem resnem trenutku, ko gre za slavo našega imena in ko ima rod, kateremu načelujem, priliko, da si osvoji prvo mesto na svetu."

"Baš za to osvojite gre", je rekla vojvodova mati. "Tvoja rodbina, Henrik, tvega vse, imetje, sloves in celo življenje, da bi ti ugledila pot do prestola. Samo koraka je še potrabna. A ti se ne odločiš za ta korak. Ako ga ne storiš, dokler je čas, bomo vsi izgubljeni."

Vojvoda Guiski je prebledel in se je prijel za čelo. Čuteč, da ni več moči odlašati odločitve, je povabil goste, naj sedejo.

"Nu, mati", je odvrnil, ko je sedel tudi on, "pogovorimo se, ako trebat Vsi veste, da rajši dam glavo, kakor da bi vas gledal v nevarnosti..."

Tako se je začel usodni posvet med vojvodo Guiskim in članstvom njegove rodbine. Ludvik Lorénski, kardinal Guiski, Karel Lorénski, vojvoda mayenski, Marija Katarina Lorénska, vojvodinja montpensierska, in Ana d'Este, vojvodinja nemourska, vdova po Francu Guiskem, so bili zbrani okoli ene mize in so tehtali bodočnost svojega rodu...

Obraz vojvodove matere je bil fanatičen. S svojimi sivimi lasmi je bila nekoliko podobna Katarini de Medicis. Razlikovali sta se le v tem, da je bila

kraljica-mati pred vsem praznoverna. mati Guiskih pa vernica v najstrašnejšem pomenu, ki ga je mogla imeti ta beseda v onih dneh.

Vojvoda Mayenski je bil uživalec, veseljak, dobrojedeč in dobropijec. v mišljenju in dejanju pa počesen kakor večina debeluhov njegove vrste. Vzlic temu si ga ne smemo misliti nerodneža in zanemarnika. Narobe, bil je izkušen človek in prebrisana glava; spoznanje, da blagri, ki jih ne moreš ne pojedti ne popiti, prav za prav niso vredni pohlepa, s katerim jih svet lovi, mu je celo dajalo neko prednost pred ostalimi člani vojvodske rodbine.

Kardinal Guiski je bil živo nasprotje vojvode Mayenskega. Kot tretji sin Franca Lorénskega je moral po običaju tedanjih velikašev postati svečenik, čeprav bi se bil iz njega tako gotovo napravil sijajen vojak, kakor gotovo je bil vojvoda Mayenski rojen za meniha. Telega kardinala si malokdaj videl v cerkvi, tem večkrat pa si ga srečeval v oklepu na čelu plenilskih tolp. Njegova čud je bila surova in nasilna kakor narava starejšega brata, le s to razliko, da ga je mimo tega še odlikovala politična prejevanost in diplomatska preudarnost, ki je veliki Henrik ni imel. Njegovo častihleple se je gnalo za visokimi, daljnimi cilji; če je tolikanj pri ganjal brata, naj se polasti kraljevske krome, ga je priganjal zato, ker je skrivaj upal, da se ta krona kedaj preseli na njegovo lastno glavo!

Marijo de Montpensier so štateleži že spoznali; o njej vemo, da je bila zmorna z nasmehom na zalem obrazu usvojiti vsak zločinski naklep, ne da bi pomislila, kaj dela...

Kardinal Guiski je prvi izpregovoril. "Ona, ki nas vodi", je dejal, "mi je poslala nalog, naj bom pri Naši Gospe

in naj čakam na svojega brata Henrika. Vse je bilo ukrenjeno za kronanje. Šest kardinalov in dvanaest škofov, posilanih po mieni Svetosti Favsti, je stalo okoli mene. Tri sto župnikov, dekanov in vikarjev je čakalo migljaja, da bi se razhiteli po Parizu in bi oznanili veselo vest. Vse je bilo pripravljeno, samo mojega brata ni bilo k Naši Gospe!"

Henrik je nagrbnel obrvi. Toda že se je oglasil vojvoda Mayenski.

"Bogme", je rekel, "na Favstin poziv sem v najhujšem diru prihajal iz Auxerra v Pariz, kar zame trbušnika ni majhna stvar. Samo da bi prišel za čas!" sem stokal spotoma. Nu, pripel sem celo prezdaj. Dva tisoč bojevnikov sem imel na ulicah, s tisoč suhljarji sem bil zasedel Louvre. Jaz sem bil v Louvru, brata Henrika ni bilo!"

Henrik se je ugriznil v ustnice.

"Pet sto meščanov in prostakov sem imela zbranih na Grévskem trgu", je izpregovorila vojvodinja de Montpensier. "Favsta mi je dala znamenje. Zaklicala sem: 'živel kralj!'... živel kralj!' so zagrmeli moji ljudje na vse grlo... Toda kralja, kakor se vidi, ni bilo nikjer! Povem ti, gospod brat, da je Pariz zelo razočaran, ker je vzklikal kralju, ne da bi ga dobil."

"Pariz je pijan", je rekel vojvoda Mayenski "Vsi veste, kako opasna je pijanost Pariza."

"Pariz renči", je osorno dodal kardinal. "Nas ne vara to, da danes kliče 'živel Guise!'... Kmalu bo našel drugo besedo... Gorje mu, kogar se Pariz naveliča!"

"Pariz! Pariz!" je vzrojil vojvoda Guiski. "Kakor da je Pariz vsa Francija in ves ostali svet! Kaj pa dežela? Pokrajinske skupščine me obtožujejo, da sem upornik. Škofje, kar jih je v danih šestu, zahtevajo, da se v vsem

uklonim Rimu, španski kralj me vabi, naj dokažem svojo pravico do prestola. Kaj poročete? Da, voljan sem biti kralj, zaradi vas in zaradi sebe; toda le s pogojem, da me ne bo pobunjena Francija podila z mojega prestola. Vi, ki mi ponujate Pariz: ali mi morete dati tudi pokrajino, škofe, Rim in Španijo? Ne!... Je pa ženska, ki mi daje vse to z eno samo besedo: Katarina de Medicis!

(Nadaljevanje)

PRVA SLOVESKA KROJAČNICA LEOPOLD UŠAJ

Ob svoji deseti obletnici vam je porok, da boste vedno in v vsakem oziru najboljše posreženi.

GARMENDIA 4947 — Bs. Aires

Med slovinci v Bosni

Ljubljana, julija 1937 — Pod gornjim naslovom je zadnje nedeljsko jutro prineslo daljši članček našega rojaka, ki ga je slučajno pot nanesla v Bosno, kjer je naletel na naše emigrante. Med drugim pravi:

„...Moje začudenje je pa doseglo vrhunec, ko sem stopil na bližnji hribček in pred seboj zagledal prekrasne vinograde, brajde in latnike, kakršni so v navadi pri nas na Vipavskem in Tržaškem. Ni dvoma, to morajo biti Slovenci, sem si mislil. Ni mogoče, da bi Bosanci gojili trto, posebno ne na tak način. In ni mogoče, da bi Bosanci dosegli že tak standard življenja, stanovanja in obdelovanja zemlje! Moje slutnje so se uresničile, ko me je pot pripeljala mimo neke hiše, na čigar vrtu sem opazil — radič, Radič. — znamenje primorskih Slovencev! Nepobitno znamenje! Ni več dvoma — to so naši ljudje!

Nagovoril sem prvega človeka, ki sem ga srečal. Bil je postaran možak, ki je z vedrom krevsal nekam po vodo:

— Ej, po Bogu brate, kaži ti meni, jesu li ovo Bošnjaci zasadi ti toliko lozu? Insanu to bješe kada za branjeno? A i hriščani više volješe prepečenice nego vino? Dede, čiko, kaži!

Možič me je pogledal s svojimi svetlimi očmi, zmajal nekam čudno z glavo, snel klobuk in odgovoril:

— Veste, gospud, jest jih provneč al pej prov malo zastopim. Stopite v hišo pa ta mlajša vprašajte. So holj vajeni tega čudnega jezika!

Tako sem se srečal z našimi izseljenci, oziroma naseljenci. Ko sem spregovoril potem z možakom v slovenščini, mu je vedro padlo iz rok in v obeh se mu je zaiskrilo neznan-

sko veselje, ki je izsililo dve, tri komaj vidne solze.

Seveda me je takoj peljal v hišo, triumfalno takorekoč in najdražji zaklad. In po stari slovenski navadi so me počastili s poličem — verjamete ali ne! — pravega pristnega, domačega vipavca.

Okoli 50 družin živi v tem kraju že celih 12 let. Grmeki, Tavčarji, Milkoviči, Vodopivec iz Dornberga, Prvačine, Kobilje glave, Števerjana in eden je celo iz Skale sante pri Trstu. Neznosne prilike so izgnale te naše ljudi iz rojstnega kraja, da so šli s trebuchom za kruhom, poiskat si novo domovino. Vzeli so s seboj trto (o, simbol našega kraja!) in jo tukaj, v kraju, kjer je bila popolnoma neznan, čudovito aklimatizirali, da je rodila prav tako vino kakor prej doma. Tudi breskve so prinesli in vsa naša raznovrstna semenja in rastline, da si uredijo dom, ki naj bi jih docela spominjal na rojstni kraj. Prodali so na Primorskem svoja posestva, kupili tukaj bosensko "džunglo", podrli gozdove in izorali zemljo, da se je zablestela na soncu in začela roditi spočita in deviška, stoteran sad. Ko stopi danes človek na okolne griče, ne vidi več samo gozdov, ampak prekrasne njive in travnike, vzorne vinograde, prelepe sadne vrtove. Slovenske roke so zgradile nov svet — novo domovino!

Zadovoljni so ti naši ljudje Primorci in Vrbaski banovini. Mlajši so se popolnoma privadili, starejšim gre seveda teže. Radi tožijo po domu v Vipavi ali na Krasu, vendar na koncu pristavijo:

— Zemlja, zemlja je pa le dobra in jako rodovitna. To nas drži. Vsako leto izvozijo na vagone sa-

dja, posebno breskev. Tudi vino prodajo in le malokateri ga ima še kaj doma. Poskusili so aklimatizirati tudi refošk, pa se jim ni obnesel. In fige tudi ne. Oh, pravijo, če bi nam še to uspelo, pa bi imeli raj, kakršnega si še doma na Primorskem nismo želeli.

Mladina je kajpada aktivna. Ima svoje pevsko in izobraževalno društvo. Prirejajo tudi diletantske predstave. Le obisk je pičel, ker sobratje slabo razumejo slovenščino. Zato sklenili sedaj, da bodo prirejali predstave v srbohrvatskem jeziku. Otroki pa govorijo skoraj samo — srbohrvaščino. Ni čudno. Družijo se z otroki teh krajev in v šoli se uče tudi le srbohrvaščine.

Starejši so si želeli kajpada cerkev. In pridne slovenske roke so si zgradile i cerkev i župnišče, ki pa še ni popolnoma dogotovljeno. Prihaja jim pa opravljat službo božjo duhovnik iz trapistovskega samostana blizu Banjaluké, Nemeč po rodu, ker so banjalučki trapisti Nemci.

Tako so si naši pridni Primorci ustanovili novo domačijo, ki je prav lepa in nenavadno podobna goriškim Brdom.

Ko sem se vračal z nekega obiska v slovenski hiši, sem srečal starega Bosanca in ga opozoril na lepo obdelana polja:

— Lijepa su kod vas polja i vinogradi!

— Pa znaš, mi je odgovoril. — Švabe, ko Švabe — umiju oni! Ko će s njima na kraj!

Rade Pregarc.

KROJAČNICA "GORICA"

Vam radi vsakovrstno blago za obleke in povrhnike po najnižjih cenah. Delo prvotno.

Se priporoča rojakom

FRANC LEBAN

Warnce 2191 Buenos Aires

ZA KRATEK ČAS

Gospodar in nočni čuvaj

Tovarnar Liliendult je bil zvečer sam z nočnim čuvajem v tovarni. Ves nataknen vpraša čuvaja: „Ali še sedaj niso prinesli mojih kovčgov? Čez pol ure odpelje vlak, s katerim moram odpotovati.“

„Gospod ravnatelj prosim vas, nikarte s tem vlakom odpotovati. Nesreča se vam bo pripetila.“

„Kako to?“

Danes ponoči sem imel strašne sanje: da se je namreč prav ta vlak zaletel v drugega in da so se vsi potniki ponesrečili.“

Liliendult se je ustrašil in ostal doma. Drugo jutro je čital v časopisu, da se je nesreča res tako pripetila, kakor jo je v sanjah videl nočni čuvaj. Hvaležen čuvaju mu je poslal 10.000 goldinarjev, obenem pa mu je odpovedal službo. Čim je čuvaj pismo prejel, je stekel k tovarnarju, rekoč: „Zelo sem vam hvaležen za 10.000 gl., a zakaj

ste me odpustili?“

„Če nočni čuvaj ponoči sanja, pomeni, da ponoči spi. Če pa ponoči spi, ne more biti nočni čuvaj.“

Nesrečna številka

Gost: „13 Din torej znaša moj račun. To pomeni nesrečo.“ — Natakcar: „Pa menda niste tako babjevni?“ — Gost: „Tisto ne. A veste, imam samo 10 Din.“

Nista se razumela

Zdravnik: „Vi ne boste nikdar stari, če se ne odvadite piti.“ — Bolnik: „Tega mnenja sem tudi jaz. Dobra kapljica človeka samo polmlaja.“

Reklama cerna JAME. Popolno pohoštvo za jedilnico in spalnico \$ 225.— Avda. SAN MARTIN 2706 U. T. 59-0504 (Na pol kvadre) Buenos Aires

KROJAČNICA

DONATO ALVAREZ 2059 (pol kvadre od Av. San Martin)

BUENOS AIRES

Vam nudi svoje najboljše postrežbo ter Vam sporoča, da ima v svoji krojačnici na razpolago in ogled veliko izbero raznovrstnih oblik in površnikov.

Volnene obleke od \$ 48.— do \$ 110.—
Volnene suknje od \$ 52.— do \$ 125.—
Hlače "Fantasia" od \$ 8.— do \$ 25.—
Čiščenje obleke in lijanje \$ 2.—

Sprejemam vsakovrstne poprave obnošenih oblik!

Delo prvotno — Blago trpežno — OENE ZMERNE

Obiščite me in se boste sami prepričali! — Rojakom se priporoča

Stanislav Maurič

Vsakovrstne bolezni, notranje in zunanje

Venerične bolezni se zdravijo na gotov in modern način. — Ugodno plačevanje. — Prvi pregled brezplačno. GOVORI SE JUGOSLOVANSKI. — Sprejemanje bolnikov od 3 ure do 8 zvečer.

Dr. ANTONIO PEREDA

MEDRANO 151

BUENOS AIRES

CARIČIN LJUBLJENEC ZGODOVINSKI ROMAN

Nadaljevanje 49

Nato se obrne k Elizabeti.

Obe nasprotnici se pozdravita s hladno vljudnostjo. Pri pozdravu ni Elizabeta niti za centimeter niže sklonila glave od Katarinine.

Potemkin ni pogledal Elizabeti v oči. Komaj se je premagoval. — Ah, hotel bi sedaj prenesti Elizabeto daleč, daleč, na konec sveta! — Strepetal je ob misli, da bi se mogla zgoditi njegovi ljubljeni deklici kaka nesreča.

„Elizabeta Voroncovi!“ reče carica. „Obljubila sem vam sekundanta. Dovolite mi, da vam predstavitim kneginjo Natalko Soltikovo. Ona bo tako ljubezniva in bo med dvobojem na vaši strani!“

„Vi lahko v vsem zaupate tej mladi dami. Natalka Soltikova bo izvedla svojo dolžnost vestno in nepristransko.“

Mlada kneginja pogleda blede deklici v obraz, ji ponudi roko ter reče:

„Dajte mi svojo roko, Elizabeta Voroncovi. Sicer me ne poznate, toda ne smete me smatrati za svojo sovražnico! — Zanesite se name, kakor da bi me že zdavnaj poznali.“

Elizabeta ji poda svojo roko. Topel pritisk zapečati, kakor običajno, novo prijateljstvo.

„Ali znate sabljati?“ vpraša Natalka.

„Znam“, odvrne Elizabeta, „toda

bojim se, da sem v sabljanju veliko manj izurjena od carice!“

„Ne bojte se!“ ji zašepeta Natalka. — „Vi morate verjeti v svojo zmago. Vi morate biti prepričani, da se boste umaknili vsem nevarnostim! — Jaz sem prepričana, da bo zmaga na vaši strani!“

Namesto da bi odgovorila, dvigne Elizabeta oči k nebu. Zdelo se je, kot da bi hotela vprašati Boga in se prepričati o resničnosti Natalkinih besed.

„Naprej, moje dame!“ zakliče sedaj carica nestrpno. „Odmerite korake! — Kje je orožje?“

Medtem, ko je kneginja Mirevinska merila razdaljo, prinese Katarina meče.

Katarina sleče svoj dragoceni plašč in ga vrže na neg. Za tem sleče suknjo svoje uniforme in kmalu je bila carica do pasu brez obleke, pokrivala jo je samo fina tanka srjača. — Tudi Elizabeta se je morala sleči, ker bi jo plašč pri borenju zelo oviral.

Kneginja Mirevinska preda obeh nasprotnicama meče.

Potemkin je bil približno pet korakov od njih oddaljen.

Kneginja Mirevinska izleče svojo zlato z briljanti obloženo uro in pogleda kako pozno je že.

„Čas je“ reče naposled. „Dvoboj mora začeti! — Toda, dovolite Veličanstvo, da vprašam, ali bi ne bila sprava več mogoča?“

„Sprava?“ vpraša carica. „Da, bila bi mogoča, če bi bila Elizabeta Voroncovi pripravljena, odreči se go-

tovih svojih pravic. Potem ji velikodušno oprostam!“

„Elizabeta Voroncovi pa vam odgovarja reče kneginja, da se ne bo nikdar odrekla svojih pravic. Pripravljena je pričeti z borbo.“

Carica in Elizabeta se postavita z meči v rokah druga pred drugo. Meči se dotaknejo.

Kneginja pogleda na uro in zakliče:

„Ena — dve — tri — naprej!“

V tem trenutku začne boj, ki se je ogorečeno nadaljeval od prvega trenutka.

Katarina se je trudila, da bi že v začetku premagala Elizabeto. Meči so se udarjali drug ob drugega toda nasprotnici se nista premaknili z mesta.

Bil je strašen in obenem krasen prizor, ko sta hoteli dve mladi in lepi ženi premagati druga drugo — ko sta se borili za ljubljenega moža.

A človek, za katerega je bilo postavljeno na kocko dvoje življenj, je stal bled in drhteč zraven in je trepetaje spremljal potek borbe.

Ko je dvoboj pričel in ko je Katarina namerila svoj prvi udarec proti Elizabetinim prsim, je bilo, kot da se hoče postaviti Potemkin med obe ženi kakor nepristopna skala in jih tako za vedno ločiti!

Toda generalmajor ni smel tega storiti!

Katarini je dal svojo častno besedo, da se ne bo vmešaval v borbo, pa naj bi dvoboj končal tako ali tako, temveč da bo mirno gledal. Hej, meči so udarjali drug ob dru-

tega, napad in obramba sta se menjavala. To ni bila samo zabava, to je bila krvava resnica.

Prisotni so bili prepričani, da bo ta dvoboj končal samo tedaj, ko se bo ena izmed nasprotnic mrtva zgrudila na tla.

Natalija, ki je bila prvič v življenju pri dvoboju, je bila blede in strašno nervozna. Čudno — ona sama si ni bila na jasnem, in ni trepetala za življenje one, ki jo je ljubila do sedaj kot svojo mater, za carico Katarino, temveč je prosila Boga, da bi zmagala Elizabeta.

Kneginja Mirovinska je hladno sledila poteku borbe. Ona je bila brez vsakršnih čustev. Če bi se ena izmed nasprotnic zgrudila s prebodenimi prsi, bi ona samo skomizgnila z rameni in rekla — vojska je vojska!

Četrty gledalec je bil zdravnik Ruben. V začetku je z nežnimi, skrbnimi polnimi pogledi spremljal svojo carico, toda čim dalje je trajala borba, s tem večjim spoštovanjem je zrl na Elizabeto. V obeh tega učnega moža je zasijalo iznenadenje.

Vedno bolj se je čutil, ko je gledal krasno in mladostno Elizabetino pojavo.

Zdravnik zasepeče tiho:

„Da — ona je! — Ona je! — ona mora biti! — Ista pojavo. Iste obraz! — To je njena hčerka! — Da, ljubi Bog, to je hčerka žene, ki sem jo ljubil!“

„Tu imaš“, zakliče strastno Katarina in navali na svojo nasprotnico.

Konica njenega meča bi se bila gotovo zarila v Elizabetine prsi, da ji ni prišel slučaj na pomoč.

V istem trenutku namreč, ko je Katarina zamahnila z mečem proti Elizabeti, ji pade meč iz rok in prileti pred noge njeni nasprotnici.

Carica zavpije, ker je mslila, da bo Elizabeta izrabila priliko in jo prebodla z mečem.

Toda Elizabeta povesi svoj meč in reče mirno:

„Dajte carici drug meč, potem bova nadaljevali!“

Natalka Soltikova se ni mogla premagati. Ona prihiti k Elizabeti in jo objame.

„Vi niste samo dražestni in lepi, temveč tudi velikodušni in plemeniti!“

Katarina jezno zgrbanči čelo. Elizabeta ji je pravkar darovala življenje, to pa jo je užalilo in bolelo.

Ha, da bi bila carica tej meščanki, ki jo je prezirala iz dua duše, nazadnje še hvaležna?

Ne, ne — sedaj je morala Elizabeta pasti še bolj gotovo!

Človek, ki bi se mogel nekoč pohvaliti, da je imel v rokah življenje ruske carice, pa se je je usmilil, tak človek ne sme živeti!

Kneginja Mirovinska priteče in preda carici meč.

Kneginja se globoko prikloni, toda carica ga ne vzame, temveč zakliče:

„Ne potrebujem meča! — Če gospodična soglaša, bova nadaljevali s samokresi!“

SLOVENSKI LIST

List izdajata: SLOV. PROSVETNO DRUŠTVO in KONSORCIJ "NOVEGA LISTA"

Dirección:
Gral. César Díaz 1657
Buenos Aires

TARIFA REDUCIDA

Concesión 1551

ZANIMIVOSTI

OTOK BREZ ŽENSK

Sredi Tihega morja je samotni in do zadnjega časa skoro čisto pozabljen otoček Howland, ki meri samo kakih 12 kvadratnih kilometrov.

Odkril ga je že leta 1842. neki kapitan, ki je brodil po Tihem morju in brskal za zakladi. V svojem dnevniku ga omenja na kratko, češ da je na njem le nekaj napol suhih kokosovih orehov in velikanske množine ptičev, ki so "pridelali" izredno mnogo dragocenega in redkega apnenčevega gnojila. Zato so se nekateri srečolovci vendarle odpravili tja, pograbili in odnesli, kar se je dalo odnesti, preplašili ptiče, da so pobegnili z otoka in tako vzeli otoku vsako vrednost, zaradi česar

se tudi ni nihče več potegoval zanj.

Leta 1935. pa je Amelia Earhardtova, ki je pred nekaj dnevi na poletu čez morje izginila, preučevala polet okoli sveta in spoznala, da bi bil samotni otoček zelo pripravno opozorišče za letala, ki letajo nad Tihim morjem med Ameriko in Avstraljo. Hkratu pa so prišli do tega spoznanja tudi Američani, ki so tudi dognali, da otok uradno ni last nobene države. Zato so hitro dali prepeljati tja nekaj havajskih zdravilnih fantov, ki naj bi zasadili na otoku ameriško zastavo.

Za njimi so prišla tja tudi nekateri dekleta teh fantov, ki pa so deloma tam pomrli, deloma so se pa zopet izselila.

Zdaj živi na otoku še kakih dvajset fantov čisto samih. Nobena ženska namreč ne prenese tega neznosnega dolgočasja, enoličnega šumenja in žalostne samote tega otoka.

KAKO SE VARUJEMO STRELE

Nevhite nas bodo začele obiskovati. V takšnem slučaju je dobro vedeti, kako se varujemo nevarnosti strele.

Če nam uspe zbežati v kakšno nizko hišo, tedaj te nevarnosti pač ne smemo vzeti pretragično. Nu, tudi tu je dobro paziti, da ni prepaha v prostoru. Po potrebi zaprimo okna in vrata. Ni priporočljivo sedeti tesno ob kakšni steni, ker v primeru, da bi v hišo tresčilo, bo strela šnila prav gotovo mimo stene. Najbolj na varnem smo v sredini prostora.

Bolj nevarno je na vsak način, če nas zaloti huda ura na prostem ali v gorah. V takšnih primerih se vlezimo plosko na zemljo. Če se obleka umaže, nič zato. Pomazana obleka se da še vedno čistiti, izgubljenega življenja pa nam ne vrne nihče več. Znano je, da tresči najrajši v osebe, ki delajo na polju in v živali.

Seveda se moramo ob hujših nevihtah izogniti tudi vsakega drevesa. Posebno nevarno je, če se mudimo pod drevesi, ki so višja od drugih in ki imajo posušene in odumrle veje. Strela pa ne grozi vsem drevesom enako. V nekatere vrste tresči le redkokdaj.

PAPEŽEV PAVILJON NA RAZSTAVI V PARIZU

Pariško časopisje popisuje papežev paviljon na svetovni razstavi v Parizu ter navaja naslednje podrobnosti:

Paviljon je kakih 200 čevljev (en francoski čevelj je 32,48 cm) visok ter je veljal nekako devet milijonov dinarjev. Stroški za ta paviljon pa so bili po večini poravnani s prostovoljnimi prispevki katoličanov. Paviljon, ki ga je zgradil stavbenik Paul Tournon, je zgrajen v modernem slogu. Okna so iz slikarije na steklo. Pozneje jih bodo oddali katedrali Notre Dame v Parizu.

Vsa papeževa razstava obsega nekako tele dele: V glavnem razstava kaže, da je katoliška cerkev za blagor človeštva že storila in kaj še stori. V otroški dvorani je oltar, ki so ga s svojimi prispevki kupili letošnji francoski prvoobhajanci. Okoli in okoli kapelice vodi samostanski hodnik, ki iz njega vodijo vrata v po eno dominikansko, karmeličansko in cistercijsko celico. Poleg teh je okoli hodnika še nekaj drugih

samostanskih celic, ki kažejo življenje drugih redov, ki so zlasti na Francoskem močno razširjeni.

Glavni oltar obdaja 12 oltarjev raznih narodov. Nad vhomom v paviljon je napis: "Letos je Cerkev stara 1937 let. Je najstarejša organizacija vse te svetovne razstave!"

POTOPLJENE LADJE BODO DVGIALI

V Šibeniku se je osnovala posebna družba, ki se bo pečala z dviganjem parnikov na obali. Ta družba je že dobila potrebno dovoljenje in bo kmalu pričela z delom.

Najprej bo poskušala dvignuti neke predmete z avstrijske oklopnice. Oklopnica "Sent Istvan", to je po naše sv. Štefan, se je potopila med svetovno vojno blizu otoka Pašmana. Družba namerava prodati ostanke te ladje kot staro železo. Nato namerava družba dvigniti italijansko vojno ladjo "Etno", ki se je potopila blizu Dolgega otoka in pa nemško podmorsko ladjo št. 16, ki se je potopila med vojno pri Visu.

NAJSTAREJŠE DRUŠTVO

Društvo ostrostrelcev v Ljubljani je nedavno praznovalo 375-letnico svojega obstoja z lepo slavnostjo in strelskimi tekmami. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1562. z nalogo večbanja meščanov s strelskim orožjem in svrhu obrambe pred turškimi vpadi. Kasneje je svoj program prilagodilo večbanju lovecev in sportnem streljanju. Po vojni je društvo popolnoma prešlo v zavedne slovenske roke. Društvu predseduje že veliko let znani ljubljanski meščan Jean Schrey. Društvo ostrostrelcev v Ljubljani je najstarejše društvo v Jugoslaviji.

LJUBLJANSKI LIST V NEMČIJI PREPOVEDAN

Kakor se poroča iz Ljubljane, je ljubljanski katoliški dnevnik "Slovenec" v Nemčiji prepovedan, to pa zaradi tega, ker piše o nemškem kulturnem boju v smislu teženj nemških katoličanov.

NESREČA PRI BELJAKU

Kakor se poroča s Koroškega, se je pri postaji Gummeru blizu Beljaka pripetila huda železniška nesreča. Brzovlak je namreč z vso silo zavozil v skupino na progi se nahaajajočih delavcev, tako da je naenkrat bilo sedem človeških žrtev.

700 LETNICA MESTA BERLINA

Od 1. do 17. t. m. so Nemci praznovali zelo slovesno 700 letnico ustanovitve mesta Berlina. Ob tej priliki so priredili tudi posebno razstavo, pri kateri so bile razstavljene razne slike mesta iz prejšnjih stoletij.

Veliki zavod

"RAMOS MEJIA"

VENEREAS

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje. SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914) KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki. ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin.

SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.

ZIVENE BOLEZNI: Nevzrastenja, izguba spomina in šibkost. REVMATIZEM: kila, naruha, gota. Šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu.

PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.

ZELODEC: upadel, razširjeni, kislina, težka prebava, bruhanje, rane.

GREVA: colitis, razširjenost, kronična zapeka.

GRLO NOS, USESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.

Popolno ozdravljenje \$ 30.—

Plačevanje po \$ 5.— na teden.

Naš zavod s svojimi modernimi napravami in s izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Plaza Orce Rivadavia 3070

Od 9—21 ob nedeljah od 8—12

Ruska klinika za vse bolezni

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost razpolaga klinika s posebnim konzultorjem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni

Dra. A. IZAGUIRRE-a.
Razpolaga z 10 specializiranimi zdravniki za razne bolezni

— Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, oblikih jetrah, žolčnici, žilčevju itd. Za bolnike iz notranjosti imamo rezervirane sobe (kakor za ženske, tako tudi za moške) s posteljami. Cena od 1 \$ dalje dnevno. Dajemo nasvete pisnim putem, za mali honorar. Zdravniški pregled za vsakovrstne bolezni \$ 3.—

Ordiniramo: od 9—12 i 15—21.
V nedeljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI

SUIPACHA 28

"Veličanstvo!" ji zašepče Potemkin, ki je pristopil medtem k svoji carici. — "Veličanstvo, rotim vas, da končate dvoboj prej, nego bo padlo človeško življenje! Ne pojdite do skrajnosti! Veličanstvo, Bog v nebesih še živi! On je Bog ljubezni in sprave!"

"Bog pa, ki živi v mojem sreču" odvrne tiho Katarina "je Bog jeze in maščevanja!"

"Dajte škatlo s samokresi!" zakliče nestrjno carica. "Nišem navajena, da bi morala izvršitev svojega povelja tako dolgo čakati! — Doktor, vam sem jih izročila, prinesite jih!"

Doktor Ruben se pokloni in gre k drevesu, odkoder je sledil dvoboju. Od tam prinese škatljo s samokresi.

"Kneginja Mirovinska" se obrne carica k svoji dvorni dami "bodite tako prijazna in vzemite samokrese iz škatle ter jih preiščite! O uporabi posameznega samokresa pa naj odloči žreb."

Kneginja pregleda samokresa. Oba sta bila nabita. Potem izvleče robec in ga pogrne čez samokrese. Ko je bila s tem poslom gotova, sto pa k svoji carici.

Toda carica odkima kneginji in ji zakliče z zapovedujočim glasom:

"Nočem izbirati! Da si ne bo kdo mislil, da je bila v najinim dvoboju kaka sleparija! — Samokresa sta popolnoma enaka. Oba sta nabita. Kljub temu pa prepuščam izbiro svoji nasprotnici."

Ostali samokres dobi carica. Hitro

ga zagrabi in nervozno stisne v svoji roki.

"Domenili sva se, da bova streljati trikrat, — reče aKtarina. — Prvi strel pade v razdalji dvajsetih korakov, drugi v razdalji desetih, pri tretjem strelu pa naju loči samo pet korakov."

"Vsemogočni Bog!" zakliče Potemkin, "saj to so pogoji, ki pridejo v poštev samo pri moških in sicer le tedaj, če sta se trdno odločila, da bosta ubila drug drugega! Veličanstvo, rotim vas, ne postavljajte svojega življenja na kocko. Carica in vladarica Rusije se ne bi smela izpostavljati taki nevarnosti!"

Katarina mu poplača te besede s hvaležnim pogledom. V istem hipu pa zakliče odločno:

"Pogoji so stavljeni in sprejeti, moramo se torej po njih ravnati. Sicer pa, če se lahko moško tako sovrražijo, da raje oba umreta, nego da bi odstopila — zakaj bi ne mogli storiti tega tudi dve ženi?"

"Toda v tem slučaju gre za rusko carico. — odvrne Potemkin. — Veličanstvo, v imenu vašega naroda, ki ste ga osrečili s svojim vladanjem, vas prosim, ne stavljajte svojega življenja na kocko! Če bi se zgodila strašna nesreča, bi bili mi pred svetom krivi, češ: zakaj ji ni preprečili in ste jo pustili v tako nevarnost? Saj ste vendar vedeli, da tvega svoje življenje za prazen nič!"

"Za prazen nič?" zakliče carica in pograbi Potemkina za roko in ga potegne s pozornostjo. — "Če sem padla, sem dala svoje življenje za prazen nič! — Padla sem za svojo ljubezen! — Za edino, svetlo in globoko ljubezen, ki jo gojim do tebe, ljubljani moj!"

"Katarina", odvrne ganjeno Potemkin, "če boš žrtvovala za svojo ljubezen glavo, bi hotel, da bi se ne bila nikdar srečala! Nikdar v življenju bi ne bil želel biti ljubljen od carice!"

"Molči prijatelj molči!", reče z drhtečim glasom Katarina in mu s svojo toplo roko zapre usta, "ne govori tako. Sedaj ne, ko mi je na tem, da lahko z glavo plačam svojo ljubezen."

"Sedaj pa, Aleksander, poljubi mi še enkrat roko. Svojih ustnic ti ne morem ponuditi v poljub, prosim te pa, da mi nekaj obljubiš, — obljubi ženi, ki ti je darovala vse, kar žena more dati!"

"In sicer?" vpraša Potemkin. — "Kaj naj ti obljubim?"

"Prisezi mi, Aleksander, da v slu-

čaju moje smrti, ne bo postal Elizabeta Voroncova nikdar tvoja žena!"

Potemkinov obraz se je hipoma strašno spremenil. Kakor da bi ga iz kamena izklesal! Odvrnil je počasi svoj pogled s prekrasnega Katarininega obraza k Elizabeti, ki se je pogovarjala z mlado kneginjo Soltikovo. Nesrečna deklica je neprestano gledala s svojimi solznimi očmi nezvestega ljubčka.

"Zakaj gledaš in se pomišljaš?"

ga vpraša Katarina. "Mar ne veš, da je ona moja sovravnica? — Kdor ljubi mene, Aleksander, mora sovrážiti moje nasprotnike! Prisezi mi, da se je ne boš dotaknil, če bom umrla!"

"Prisegam ti!" reče zamolklo Potemkin in težko vzdihne.

"Potem nimam na svetu ničesar več, kar bi mi bilo treba urediti", pravi Katarina in pogladi Potemkina nežno po laseh.

(Nadaljevanje)

Franjo Huspaur
FACUNDO QUIROGA 1441
Na Dock Sudu
SLOVENSKA LEKARNA
Vam nudi najboljša zdravila po nizki ceni, kakor tudi brezplačne nasvete. Železno vino po tri pese steklenico. Pošljamo tudi v notranjost republike. Priporočajo se

